

Међународни стандард финансијског извештавања 10 Консолидовани финансијски извештаји

Циљ

- 1 Циљ овог IFRS је да се установе принципи за презентацију и припрему консолидованих финансијских извештаја када ентитет контролише један или више других ентитета.

Постизање циља

- 2 Да би се постигао циљ из параграфа 1, овај IFRS:
- (а) захтева од ентитета (*матични ентитет*) који контролише један или више других ентитета (*зависни ентитети*) да презентује консолидоване финансијске извештаје;
  - (б) дефинише принципе *контроле* и одређује контролу као основ за консолидацију;
  - (ц) дефинише како се примењује принцип контроле приликом идентификације да ли инвеститор контролише ентитет у који је инвестирано и због тога мора да консолидује ентитет у који је инвестирао;
  - (д) дефинише рачуноводствене захтеве за припрему консолидованих финансијских извештаја; и
  - (е) дефинише инвестициони ентитет и изузетке од консолидације одређених зависних ентитета инвестиционог ентитета.
- 3 Овај IFRS се не бави рачуноводственим захтевима за пословне комбинације и њиховом ефекту на консолидацију, укључујући гудвил који проистиче из пословне комбинације (видети IFRS 3 *Пословне комбинације*).

Делокруг

- 4 Ентитет који је матични ентитет је обавезан да презентује консолидоване финансијске извештаје. Овај IFRS се примењује на све ентитете, осим на следеће:
- (а) матични ентитет нема обавезу да презентује консолидоване финансијске извештаје ако испуњава све услове који следе:
    - (i) он је зависан ентитет у потпуном власништву или зависан ентитет у делимичном власништву другог ентитета и сви његови власници, укључујући и оне који иначе немају право гласа, су обавештени и не противе се томе да матични ентитет не презентује консолидоване финансијске извештаје;
    - (ii) његовим дужничким или власничким инструментима се не тргује на јавном тржишту (домаћа или инострана берза или ванберзанско тржиште, укључујући и локално и регионално тржиште);
    - (iii) он није поднео нити је у поступку подношења својих финансијских извештаја комисији за хартије од вредности или другој регулаторној организацији за сврхе емитовања било које класе инструмената на јавном тржишту; и
    - (iv) његов крајњи или било који од његових међу матичних ентитета припрема финансијске извештаје који су доступни за јавну употребу и који су у складу са IFRS, у којима су зависне компаније консолидоване или одмерене по фер вредности кроз биланс успеха у складу са овим IFRS.
  - (б) [брисан]
  - (ц) [брисан]
- 4А Овај IFRS не примењује се на планове примања по престанку запослења или друге дугорочне планове примања запослених на које се примењује IAS 19 *Примања запослених*.

- 4Б Матична компанија која је инвестициони ентитет не презентује консолидоване финансијске извештаје ако се од ње захтева, у складу са параграфом 31 овог IFRS, да одмерава све своје зависне компаније по фер вредности кроз биланс успеха.

Контрола

- 5 **Инвеститор, независно од природе свог односа са ентитетом (ентитетом у који је инвестирано), одређује да ли је он матични ентитет тако што процењује да ли он контролише ентитет у који је инвестирао.**
- 6 **Инвеститор контролише ентитет у који је инвестирано када је изложен, или има права на, варијабилним приносима по основу свог учешћа у ентитету у који је инвестирао и има способност да утиче на те приносе по основу моћи коју има над ентитетом у који је инвестирао.**
- 7 **Дакле, инвеститор контролише ентитет у који је инвестирао ако и само ако инвеститор има све што следи:**
- (а) **моћ над ентитетом у који је инвестирао (видети параграфе 10–14);**
- (б) **изложеност, или права на варијабилне приносе по основу свог учешћа у ентитету у који је инвестирао (видети параграфе 15 и 16); и**
- (ц) **способност да користи своју моћ над ентитетом у који је инвестирао како би утицао на износ приноса за инвеститора (видети параграфе 17 и 18).**
- 8 Инвеститор мора узети у обзир све чињенице и околности када процењује да ли он контролише ентитет у који је инвестирао. Инвеститор је дужан да поново процени да ли контролише ентитет у који је инвестирао у случају да чињенице и околности указују на то да је дошло до промена у једном или више од три елемената контроле наведених у параграфу 7 (видети параграфе Б80–Б85).
- 9 Два или више инвеститора колективно контролишу ентитет у који су инвестирали када морају заједнички да делају да би управљали релевантним активностима. У оваквим случајевима, будући да ниједан инвеститор не може да управља активностима без сарадње са другим инвеститорима, ниједан инвеститор појединачно не контролише ентитет у који је инвестирано. Сваки инвеститор ће рачуноводствено третирати сопствено учешће у ентитету у који је инвестирано у складу са релевантним IFRS, као што су IFRS 11 *Заједнички аранжмани*, IAS 28 *Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате* или IFRS 9 *Финансијски инструменти*.

Моћ

- 10 Инвеститор има моћ над ентитетом у који је инвестирао када инвеститор већ има права која му дају текућу способност да усмерава *релевантне активности*, тј. активности које значајно утичу на приносе ентитета у који је инвестирано.
- 11 Моћ проистиче из права. Некада је процењивање моћи једноставно, као што је случај када је моћ над ентитетом у који је инвестирано остварена директно и искључиво путем гласачких права која проистичу из власничких инструмената капитала као што су акције, и може бити процењена на основу гласачких права која потичу од тих акција. У другим случајевима, процењивање ће бити много сложеније и захтевати разматрање више од једног фактора, на пример када моћ проистиче из једног или више уговорних аранжмана.
- 12 Инвеститор са садашњом способношћу да усмерава релевантне активности има моћ чак и ако би његова права усмеравања тек требало да буду остварена. Доказ да је инвеститор руководио релевантним активностима може бити од помоћи код одређивања да ли инвеститор поседује моћ, али такав доказ сам по себи није одлучујући у одређивању да ли инвеститор поседује моћ над ентитетом у који је инвестирао.
- 13 Ако два или више инвеститора, сваки понаособ, имају садашња права која им дају способност да управља независно од других различитим релевантним активностима, инвеститор који има садашњу способност да руководи активностима које најзначајније утичу на приносе ентитета у који је инвестирано, има моћ над ентитетом у који је инвестирано.
- 14 Инвеститор може имати моћ над ентитетом у који је инвестирао чак и ако остали ентитети већ имају постојећа права која им дају текућу способност да учествују у управљању релевантним активностима, на пример када други ентитет има *значајан утицај*. Међутим, инвеститор који има само права заштите нема моћ над ентитетом у који је инвестирао (видети параграфе Б26–Б28), и као последица тога не контролише ентитет у који је инвестирао.

Приноси

- 15 Инвеститор је изложен, или има права на варијабилне приносе по основу своје повезаности са ентитетом у који је инвестирао када инвеститорови приноси по основу његове повезаности са ентитетом у који је инвестирао потенцијално могу бити променљиви у зависности од перформанси ентитета у који је инвестирано. Приноси инвеститора могу бити само позитивни, само негативни или и позитивни и негативни.
- 16 Иако само један инвеститор може контролисати ентитет у који је инвестирано, више страна може учествовати у приносима ентитета у који је инвестирано. На пример, власници без права контроле могу учествовати у добити или расподелама ентитета у који је инвестирано.

Веза између моћи и приноса

- 17 Инвеститор контролише ентитет у који је инвестирано ако инвеститор, не само да има моћ над ентитетом у који је инвестирано, изложеност или права на варијабилне приносе по основу своје повезаности са ентитетом у који је инвестирано, већ ако такође има и способност да своју моћ употреби да би утицао на приносе инвеститора по основу своје повезаности са ентитетом у који је инвестирано.
- 18 Дакле, инвеститор, који има права одлучивања, дужан је да одреди да ли је он принципал или агент. Инвеститор који је агент, у складу са параграфима Б58–Б72, не контролише ентитет у који је инвестирано када остварује своја права одлучивања која су му делегирана.

Рачуноводствени захтеви

- 19 **Матични ентитет је обавезан да припрема консолидоване финансијске извештаје коришћењем једнообразних рачуноводствених политика за сличне трансакције и остале догађаје под сличним околностима.**
- 20 Консолидовање ентитета у који је инвестирано мора да почине од датума када инвеститор стекне контролу над ентитетом и престаје када инвеститор изгуби контролу над ентитетом у који је инвестирано.
- 21 Параграфи В86–В93 дају смернице за припрему консолидованих финансијских извештаја.

Учешћа без права контроле

- 22 Матични ентитет је обавезан да презентује учешћа без права контроле у консолидованом извештају о финансијској позицији у оквиру капитала, одвојено од сопственог капитала који припада власницима матичног ентитета.
- 23 Промене у власништву матичног ентитета у зависном ентитету које немају за последицу губитак контроле над зависним ентитетом представљају трансакције у оквиру сопственог капитала (тј. трансакције са власницима у њиховом власничком својству).
- 24 Параграфи Б94–Б96 дају смернице за рачуноводствено обухватање учешћа без права контроле у консолидованим финансијским извештајима.

Губитак контроле

- 25 Ако матични ентитет изгуби контролу над зависним ентитетом, матични ентитет:
- (а) престаје да признаје имовину и обавезе претходно зависног ентитета у консолидованом извештају о финансијској позицији.
  - (б) у моменту губитка контроле признаје било коју инвестицију задржану у претходно зависном ентитету по њеној фер вредности и након тога је рачуноводствено обухвата, као и било које износе које му дугује претходно зависни ентитет или које он њему дугује, у складу са релевантним IFRS. Ова фер вредност ће се сматрати фер вредношћу приликом почетног признавања финансијског средства у складу са IFRS 9 или, ако је то одговарајуће, као набавна вредност приликом почетног признавања инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате.
  - (ц) признаје добитак или губитак повезан са губитком контроле који може да се припише бившем контролном учешћу.

26 Параграфи Б97–Б99 дају смернице за рачуноводствено обухватање губитка контроле.

Одређивање да ли је неки ентитет инвестициони ентитет

- 27 Матична компанија одређује да ли је она инвестициони ентитет. Инвестициони ентитет је ентитет који:
- (а) прибавља новчана средства од једног или више инвеститора у циљу пружања услуга управљања инвестицијама том или тим инвеститорима.
  - (б) обавезује се свом(јим) инвеститору(има) да је сврха његовог пословања да инвестира фондове искључиво ради прихода од повећања капитала, прихода од инвестиција или обоје; и
  - (ц) одмерава и вреднује перформансе суштински свих инвестиција на основу фер вредности.

Параграфи Б85А – Б85М садрже повезане смернице о примени.

- 28 Приликом процене да ли испуњава критеријуме из параграфа 27, ентитет треба да размотри да ли поседује следеће типичне карактеристике инвестиционог ентитета:
- (а) има више од једне инвестиције (видети параграфе Б85О – Б85П);
  - (б) има више од једног инвеститора (видети параграфе Б85Љ – Б85С);
  - (ц) има инвеститоре који нису повезане стране ентитета (видети параграфе Б85Т – Б85У); и
  - (д) има власничко учешће у облику капитала или сличног учешћа (видети параграфе Б85В – Б85Њ);

Недостатак било које од ових кључних карактеристика не значи нужно да се ентитет дисквалификује од класификације као инвестиционог ентитета. Инвестициони ентитет који нема све ове типичне карактеристике врши додатна обелодањивања која се захтевају параграфом 9А IFRS 12 *Обелодањивања учешћа у другим ентитетима*

- 29 Ако чињенице и околности указују да то да је дошло до промена у једном или више од три елемента која чине дефиницију инвестиционог ентитета, као што је описано у параграфу 27, или типичних карактеристика инвестиционог ентитета, као што је описано у параграфу 28, матична компанија треба поново да процени да ли је она инвестициони ентитет.
- 30 Матична компанија која престане да буде инвестициони ентитет или постане инвестициони ентитет треба да рачуноводствено обухвати промену свог статуса проспективно од датума на који је до те промене статуса дошло (видети параграфе Б100 – Б101).

Инвестициони ентитети: изузетак од консолидације

- 31 Осим у случају описаном у параграфу 32, инвестициони ентитет не консолидује своје зависне ентитете нити примењује IFRS 3 када стиче контролу над другим ентитетом. Уместо тога, инвестициони ентитет треба да одмери инвестицију у зависни ентитет по фер вредности кроз биланс успеха у складу са IFRS 9.¹
- 32 Без обзира на захтев у параграфу 31, ако инвестициони ентитет има зависну компанију која сама није инвестициони ентитет и чија је основна сврха и делатност пружање услуга које су у вези са инвестиционим активностима инвестиционог ентитета ((видети параграфе Б85Ц – Б85Е), тада ентитет треба да консолидује ту зависну компанију у складу са параграфима 19-26 овог IFRS и да примени захтеве IFRS 3 на стицање сваке такве зависне компаније.
- 33 Матична компанија инвестиционог ентитета треба да консолидује све ентитете које контролише, укључујући и оне које контролише преко зависне компаније инвестиционог ентитета, осим у случају када је и сама матична компанија инвестициони ентитет.

¹ Параграф Ц7 IFRS 10 *Консолидовани финансијски извештаји* гласи: „Ако ентитет примењује овај IFRS али још не примењује IFRS 9, свако упућивање на IFRS 9 у овом IFRS требало би да се чита као упућивање на IAS 39 *Финансијски инструменти: признавање и одмеравање*.”

Прилог А

Дефиниције

Овај прилог је саставни део овог IFRS.

консолидовани финансијски извештаји	Финансијски извештаји групе у којима су имовина, обавезе, сопствени капитал, приходи, расходи и токови готовине матичног ентитета и његових зависних ентитета презентовани као да су они један економски ентитет.
контрола над ентитетом у који је инвестирано	Инвеститор контролише ентитет у који је инвестирано када је инвеститор изложен у односу на, или има права на варијабилне приносе по основу своје повезаности са ентитетом у који је инвестирано и има способност да утиче на те приносе захваљујући моћи коју има над ентитетом у који је инвестирао.
доносилац одлука	Ентитет са правима одлучивања који је или инвеститор носилац или агент за друге стране.
Група	Матични ентитет и његови зависни ентитети .
учешће без права контроле	Капитал у зависном ентитету који се не може приписати матичном ентитету ни непосредно ни посредно.
матични ентитет	Ентитет који контролише један или више ентитета.
Моћ	Постојећа права која обезбеђују садашњу способност управљања релевантним активностима .
права заштите	Права која су осмишљена да заштите интересе стране која има та права, без давања тој страни моћи над ентитетом на који се та права односе.
релевантне активности	За сврхе овог IFRS, релевантне активности су активности ентитета у који је инвестирано које значајно утичу на приносе тог ентитета.
права ускраћивања овлашћења	Права да се доносиоцу одлука ускрате овлашћења за доношење одлука.
зависни ентитет	Ентитет који је под контролом другог ентитета.

Следећи термини су дефинисани у IFRS 11, IFRS 12 *Обелодањивање учешћа у другим ентитетима*, IAS 28 (измењен 2011. године) или IAS 24 *Обелодањивања повезаних страна*, и користе се у овом IFRS са значењима која су дефинисана у тим IFRS:

- придружени ентитет
- учешће у другом ентитету
- заједнички подухват
- кључно руководеће особље
- повезана страна
- значајан утицај.

Прилог Б

Упутство за примену

Овај прилог је саставни део овог IFRS. У њему се описује примена параграфа 1-26 и он има исту важност као остали делови овог IFRS.

- Б1 Примери у овом прилогу приказују хипотетичке ситуације. Иако неки аспекти примера могу бити присутни у стварним чињеничним стањима, када се примењује IFRS 10 морају се проценити све чињенице и околности за дато чињенично стање.

Процена контроле

- Б2 Да би одредио да ли контролише ентитет у који је инвестирао, инвеститор је дужан да процени да ли има све од следећег:
- (а) моћ над ентитетом у који је инвестирао;
  - (б) изложеност, или права на, варијабилне приносе по основу своје повезаности са ентитетом у који је инвестирао; и
  - (ц) способност да користи своју моћ над ентитетом у који је инвестирано и тако утиче на износ приноса за инвеститора.
- Б3 Разматрање следећих фактора може помоћи у овом одређивању:
- (а) намена и структура ентитета у који је инвестирано (видети параграфе Б5–Б8);
  - (б) које су релевантне активности и на који се начин о њима доносе одлуке (видети параграфе Б11–Б13);
  - (ц) да ли права инвеститора њему омогућују садашњу способност да управља релевантним активностима (видети параграфе Б14–Б54);
  - (д) да ли је инвеститор изложен или има права на варијабилне приносе по основу своје повезаности са ентитетом у који је инвестирао (видети параграфе Б55–Б57); и
  - (е) да ли инвеститор има способност да користи своју моћ над ентитетом у који је инвестирао и тако утиче на износ приноса за инвеститора (видети параграфе Б58–Б72).
- Б4 Приликом процене контроле над ентитетом у који је инвестирано, инвеститор је дужан да размотри природу свог односа са осталима странама (видети параграфе Б73–Б75).

Намена и структура ентитета у који је инвестирано

- Б5 Када процењује контролу над ентитетом у који је инвестирао, инвеститор је дужан да узме у обзир намену и структуру ентитета у који је инвестирао са циљем да се одреде релевантне активности, начин на који се доносе одлуке о релевантним активностима, ко поседује текућу способност да управља тим активностима и ко прима приносе од тих активности.
- Б6 Када су намена и структура ентитета у који је инвестирано размотрени, може постати јасно да се контрола над ентитетом у који је инвестирано остварује путем власничких инструмената који дају имаоцу пропорционално право гласа, као што су обичне акције ентитета у који је инвестирано. У том случају, у одсуству било којих додатних аранжмана којима се мења доношење одлука, процена контроле се фокусира на то која страна, ако уопште постоји било која, има способност да остварује своја гласачка права на начин који омогућава одређивање пословних и финансијских политика ентитета у који је инвестирано (видети параграф Б34–Б50). У најједноставнијем случају, инвеститор који поседује већину таквих гласачких права, у одсуству било којих других фактора, контролише ентитет у који је инвестирао.
- Б7 Да би се одредило да ли инвеститор контролише ентитет у који је инвестирао у сложенијим случајевима, може бити потребно разматрање неких или свих фактора из параграфа Б3.
- Б8 Структура ентитета у који је инвестирано може бити таква да гласачка права не представљају доминантни фактор за утврђивање ко контролише ентитет у који је инвестирано, као што је случај када су било која гласачка права везана једино за административне послове, док се релевантним активностима управља путем уговорних аранжмана. У таквим случајевима, инвеститорово разматрање намене и структуре ентитета у који је инвестирано би такође требало да обухвати и разматрање ризика за које је врсте изложености ризицима

ентитет у који је инвестирано структуриран, ризике за које је структуриран да их пренесе на друге стране које су повезане са ентитетом у који је инвестирано, и да ли је инвеститор изложен неким или свим од наведених ризика. Разматрање ризика не обухвата само ризике од негативних ефеката, већ укључује и потенцијалне позитивне ефекте.

Моћ

- Б9 Да би имао моћ над ентитетом у који је инвестирао, инвеститор мора имати постојећа права која му дају текућу способност да управља релевантним активностима. За сврхе процене моћи, потребно је да се разматрају једино значајна права и права која нису права заштите (видети параграф Б22–Б28).
- Б10 Одређивање да ли инвеститор има моћ зависи од релевантних активности, начина на који се доносе одлуке о релевантним активностима и права које инвеститор и друге стране имају у односу на ентитет у који је инвестирано.

Релевантне активности и управљање релевантним активностима

- Б11 За многе ентитете у које је инвестирано читав низ пословних и финансијских активности значајно утиче на њихове приносе. Примери активности које, у зависности од околности, могу бити релевантне активности укључују, али нису ограничени на:
- (а) продају и куповину добара или услуга;
  - (б) управљање финансијском имовином током њеног века трајања (укључујући и управљање у случају немогућности испуњавања финансијских обавеза);
  - (ц) избор, стицање или отуђење имовине;
  - (д) истраживање и развој нових производа или процеса; и
  - (е) одређивање структуре финансирања или обезбеђење финансијских средстава.
- Б12 Примери одлука о релевантним активностима укључују, али нису ограничени на:
- (а) установљивање пословних и капиталних одлука ентитета у који је инвестирано, укључујући и финансијске планове; и
  - (б) именовање кључног управљачког особља ентитета у који је инвестирано и одређивање њихових примања или именовање пружалаца услуга и прекид примања њихових услуга или запослења.
- Б13 У неким ситуацијама, активности, како пре, тако и после настанка одређеног скупа околности или настанка догађаја могу бити релевантне активности. Када два или више инвеститора имају текућу способност да управљају релевантним активностима и те активности се догоде у различито време, инвеститори морају да одлуче који инвеститор је способан да управља активностима које најзначајније утичу на оне приносе на начин који је усклађен са третманом истовремених права одлучивања (видети параграф 13). Инвеститори морају повремено да преиспитују такву процену ако је дошло до промена у релевантним чињеницама или околностима.

Примери примене

Пример 1

Два инвеститора оснивају ентитет у који инвестирају у циљу развијања и продаје медицинског производа. Један инвеститор је одговоран за развој и добијање законске сагласности за медицински производ—та одговорност обухвата самосталну способност доношења свих одлука везаних за развој производа и добијање законске сагласности. Једном када законодавац одобри производ, други инвеститор преузима његову производњу и продају—тај инвеститор има самосталну способност доношења свих одлука везано за производњу и продају производа. Ако су све активности—развој и добијање законских сагласности, као и производња и продаја медицинског производа—релевантне активности, сваки од инвеститора би требало да одреди да ли има способност да управља активностима које *најзначајније* утичу на приносе од ентитета у који је инвестирано. Према томе, сваки од инвеститора би требало да размотри да ли су развој и добијање законских сагласности или производња и продаја медицинског производа та активност која најзначајније утиче на приносе од ентитета у који је инвестирано и да ли он има способност да управља том активношћу. У одређивању који инвеститор има моћ, инвеститори би требало да размотре:

- (а) намену и структуру ентитета у који је инвестирано;

Примери примене	
(б)	факторе који одређују профитну стопу, приходе и вредност ентитета у који је инвестирано, као и вредност медицинског производа;
(ц)	ефекте на приносе ентитета у који је инвестирано који произилазе из овлашћења за доношење одлука сваког од инвеститора у односу на факторе под (б); и
(д)	изложеност инвеститора варијабилности приноса.
У овом конкретном примеру, инвеститори такође би требало да размотре:	
(е)	неизвесност и труд неопходан за добијање законских сагласности (узимајући у обзир искуство инвеститора у успешном развоју и добијању законских сагласности за медицинске производе); и
(ф)	који ће инвеститор контролисати медицински производ након успешне фазе развоја.
Пример 2	
<p>Инвестициона финансијска структура (ентитет у који је инвестирано) је основана и финансирана из дужничког инструмента у поседу инвеститора (дужнички инвеститор) и власничких инструмената капитала који су у поседу извесног броја других инвеститора. Капитална транша има за циљ да апсорбује прве губитке и да прими све резидуалне приносе од ентитета у који је инвестирано. Један од инвеститора са власничким инструментима капитала који поседује 30% капитала је уједно и менаџер имовине. Ентитет у који је инвестирано користи приходе за куповину портфеља финансијских средстава, чиме се ентитет у који је инвестирано излаже кредитном ризику повезаном са могућим неизвршењем плаћања по основу главнице и камате од средстава. Трансакција се нуди дужничком инвеститору као инвестиција са минималном изложеношћу кредитном ризику повезаном са могућим неизвршењем средстава у портфељу, због саме природе тих средстава и зато што је капитална транша структурирана на начин да апсорбује прве губитке ентитета у који је инвестирано. Приноси ентитета у који је инвестирано су под значајним утицајем управљања портфељом имовине тог ентитета, што обухвата одлуке о избору, стицању и отуђењу средстава у оквирима смерница портфеља и управљања средствима портфеља која су у статусу неизвршења. Свим овим активностима управља менаџер имовине до момента када обим неизвршених обавеза достигне назначену пропорцију вредности портфеља (тј. када је вредност портфеља таква да је капитална транша ентитета у који је инвестирано потрошена). Од тог момента, управитељ фонда треће лице управља средствима у складу са упутствима дужничког инвеститора. Управљање портфељом имовине ентитета у који је инвестирано представља релевантну активност тог ентитета. Менаџер имовине има способност да управља релевантним активностима до момента када обим неизвршења достигне назначену пропорцију вредности портфеља; дужнички инвеститор има способност да управља релевантним активностима када вредност средстава у неизвршењу премаши назначену пропорцију вредности портфеља. Менаџер имовине и дужнички инвеститор свако понаособ би требало да одреди да ли имају способност да управљају активностима које <i>најзначајније</i> утичу на приносе ентитета у који је инвестирано, укључујући и разматрање намене и структуре ентитета у који је инвестирано, као и изложености сваке од страна на варијабилност приноса.</p>	

Права која дају инвеститору моћ над ентитетом у који је инвестирао

- Б14 Моћ проистиче из права. Да би имао моћ над ентитетом у који је инвестирао, инвеститор мора да поседује постојећа права која инвеститору дају текућу способност да усмерава релевантне активности. Права која могу инвеститору дати моћ се могу разликовати од једног до другог ентитета у који је инвестирано.
- Б15 Примери права која, било појединачно или у комбинацији, могу дати инвеститору моћ укључују али нису ограничена на:
- (а) права у виду гласачких права (или потенцијалних гласачких права) у ентитету у који је инвестирано (видети параграфе Б34–Б50);
  - (б) права именовања, поновног именовања или разрешења чланова кључног управљачког особља ентитета у који је инвестирано које има способност да управља релевантним активностима;
  - (ц) права именовања или разрешења другог ентитета које управља релевантним активностима;
  - (д) права давања инструкција ентитету у који је инвестирано за ступање у трансакције, или права вета над евентуалним изменама, које су у корист инвеститора; и

- (e) остала права (као што су права одлучивања која су дефинисана уговором о управљању) која носиоцу тих права дају способност да управља релевантним активностима.
- B16 Опште узев, када ентитет у који је инвестирано има низ пословних и финансијских активности које значајно утичу на приносе ентитета у који је инвестирано и када је неопходно континуирано суштинско одлучивање у вези са тим активностима, моћ инвеститора проистиче из гласачких или сличних права, било да су она појединачна или у комбинацији са другим аранжманима.
- B17 Када гласачка права не могу имати значајан утицај на приносе ентитета у који је инвестирано, као што је случај када се гласачка права односе само на извршне послове и када уговорни аранжмани одређују смер релевантних активности, инвеститор би требало да процени такве уговорне аранжмане да би одредио да ли су његова права довољна да му обезбеде моћ над ентитетом у који је инвестирао. Да би инвеститор установио да ли има довољно права која би му дала моћ, инвеститор је дужан да размотри намену и структуру ентитета у који је инвестирао (видети параграфе Б5–Б8), као и захтеве из параграфа Б51–Б54 заједно са параграфима Б18–Б20.
- B18 У неким околностима може бити тешко установити да ли су права инвеститора довољна да му дају моћ над ентитетом у који је инвестирао. У таквим случајевима, да би се омогућила процена моћи, инвеститор мора размотрити доказе који указују на то да ли он поседује практичну способност да једнострано управља релевантним активностима. Разматрају се следеће чињенице, али без ограничења само на њих, које, када се размотре заједно са правима инвеститора и индикаторима из параграфа Б19 и Б20, могу пружити доказ да су права инвеститора довољна да му дају моћ над ентитетом у који је инвестирао:
- (a) Инвеститор може, без уговором дефинисаног права на то, да именује или одобри именовање кључног руководећег особља које има способност да управља релевантним активностима.
  - (b) Инвеститор може, без уговором дефинисаног права на то, да наложи ентитету у који је инвестирао да да ступи у значајне трансакције у корист инвеститора или стави вето на њихове промене.
  - (c) Инвеститор може да доминира или поступком номиновања за избор чланова у управљачком телу ентитета у који је инвестирано или може да оствари добијањем овлашћења од других имаоца гласачких права.
  - (d) Кључно руководеће особље ентитета у који је инвестирано су повезана страна са инвеститором (на пример, извршни директор ентитета у који је инвестирано и извршни директор инвеститора су једна те иста особа).
  - (e) Већина чланова управљачког тела ентитета у који је инвестирано су повезане стране са инвеститором.
- B19 Некад су присутне индикације да инвеститор има посебан однос са ентитетом у који је инвестирао, што наговештава да инвеститор има више од пасивног интереса у ентитету у који је инвестирао. Постојање било ког појединачног индикатора, или посебне комбинације индикатора, не значи само по себи да је критеријум моћи испуњен. Међутим, постојање више од пасивног интереса у ентитету у који је инвестирано може указивати на чињеницу да инвеститор има друга сродна права која су довољна да му обезбеде моћ или да пруже доказ о постојању моћи над ентитетом у који је инвестирано. На пример, следеће указује на то да инвеститор има више од пасивног интереса у ентитету у који је инвестирано и, у комбинацији са другим правима, може указивати на постојање моћи:
- (a) Кључно управљачко особље ентитета у који је инвестирано које има способност да усмерава релевантне активности је у садашњем тренутку или је раније био запослен код инвеститора.
  - (b) Пословање ентитета у који је инвестирано је зависно од инвеститора, као у следећим ситуацијама:
    - (i) Финансирање значајног дела пословања ентитета у који је инвестирано зависи од инвеститора.
    - (ii) Инвеститор гарантује за значајан део обавеза ентитета у који је инвестирао.
    - (iii) Ентитет у који је инвестирано зависан је од инвеститора у сфери кључних услуга, технологије, залиха или сировина.
    - (iv) Инвеститор контролише имовину, као што су лиценце или заштитни знакови, која је од кључне важности за пословање ентитета у који је инвестирао.
    - (v) Ентитет у који је инвестирано зависи од инвеститора у погледу кључног управљачког особља, на пример у случају када особље инвеститора поседује специјализована знања о пословању ентитета у који је инвестирано.
  - (c) Значајан део активности ентитета у који је инвестирано или укључује или се обавља у име инвеститора.

- (д) Изложеност инвеститора, или права, на приносе од учешћа у ентитету у који је инвестирано је несразмерно већа од његових гласачких права или других сродних права. На пример, могућа је ситуација у којој инвеститор има право, или изложеност, на више од половине приноса ентитета у који је инвестирано, али има мање од половине гласачких права у ентитету у који је инвестирано.

Б20 Што је већа изложеност инвеститора, или права на варијабилне приносе по основу учешћа у ентитету у који је инвестирано, тим је већи подстицај за инвеститора да стекне права која су довољна да му обезбеде моћ. Стога је постојање велике изложености према варијабилним приносима индикатор да инвеститор може имати моћ. Међутим, величина инвеститорове изложености, сама по себи, не одређује да ли инвеститор има моћ над ентитетом у који је инвестирано.

Б21 Када се фактори наведени у параграфу Б18 и индикатори наведени у параграфима Б19 и Б20 разматрају заједно са правима инвеститора, већа тежина би требало да буде дата доказима моћи који су описани у параграфу Б18.

Значајна права

Б22 Инвеститор, приликом процењивања да ли има моћ, узима у обзир само значајна права која се односе на ентитет у који је инвестирано (која инвеститор и други имају). Да би право било значајно, носилац тог права мора имати практичну способност да то право и оствари.

Б23 Одређивање да ли су права значајна захтева просуђивање, узимање у обзир свих чињеница и околности. Фактори које треба узети у обзир приликом таквог одређивања укључују, али нису ограничени на следеће:

- (а) Да ли постоје било какве баријере (економске или друге) које спречавају носиоца тог права (или носиоце тих права) да та права оствари. Примери таквих баријера укључују, али нису ограничени на:
- (i) финансијске казне или подстицаје који могу спречити (или одвратити) носиоца права у остваривању његових права;
  - (ii) цену извршења или цену конверзије која ствара финансијску препреку која би спречила (или одвратила) носиоца права у остваривању својих права.
  - (iii) термине и услове због којих је мала вероватноћа да ће права бити остварена, на пример, услови који одређују кратак временски период за њихово остварење.
  - (iv) непостојање изричитог, разумног механизма, у оснивачким актима ентитета у који је инвестирано или у важећим законима или прописима, којим се омогућава носиоцу права да оствари своја права.
  - (v) неспособност носиоца права да прибави информације неопходне за остварење својих права.
  - (vi) оперативне баријере или подстицаје који могу спречити (или одвратити) носиоца права у остваривању својих права (на пример, одсуство других менаџера вољних или способних да обезбеде специјализоване услуге или обезбеде услуге и преузму друге активности које су у надлежности тренутног менаџера).
  - (vii) законске или регулаторне захтеве који спречавају носиоца права у остваривању својих права (на пример, када је иностраном инвеститору забрањено да остварује своја права).
- (б) Када остварење права захтева сагласност више страна, или када су више страна носиоци права, да ли је установљен механизам који обезбеђује тим странама практичну способност да заједнички остваре своја права ако одаберу да то ураде. Недостатак таквог механизма је индикатор да права не могу бити значајна. Што је већи број страна чија је сагласност обавезна за остварење права, тим је мања вероватноћа да су та права суштинска. Међутим, управни одбор чији су чланови независни од доносиоца одлуке може послужити као механизам за многобројне инвеститоре да заједнички раде у остваривању својих права. Стога је вероватније да ће права одузимања овлашћења за доношење одлука доносиоцима одлука, која се остварују преко независног управног одбора, бити по природи више суштинска него када би таква права била остваривана појединачно од стране великог броја инвеститора.
- (ц) Да ли страна или стране које су носиоци права могу имати користи од остварења тих права. На пример, носилац потенцијалних гласачких права у ентитету у који је инвестирано (видети параграф Б47–Б50) би требало да размотри цену извршења или цену конверзије инструмента. Више је вероватно да су рокови и услови за потенцијална гласачка права суштински када је инструмент новчано изражен или би инвеститор имао користи од извршења или конверзије инструмента из других разлога (на пример, кроз остварење синергија између инвеститора и ентитета у који је инвестирано).

- Б24 Да би права била значајна она би такође требала да буду остварива када је потребно донети одлуке о смеру релевантних активности. Углавном, да би била значајна, права би требала да буду тренутно остварива. Међутим, понекад права могу бити значајна, иако та права нису тренутно остварива.

Примери примене

Пример 3

Ентитет у који је инвестирано одржава годишњу скупштину акционара на којој се доносе одлуке о смеру релевантних активности. Следећа скупштина акционара је планирана за осам месеци. Међутим, акционари који појединачно или колективно имају најмање 5% гласачких права могу да сазову ванредну скупштину ради промене постојеће политике о релевантним активностима, али захтев да се обавесте други акционари значи да таква скупштина не може бити одржана пре истека 30 дана. Политике везане за релевантне активности се могу мењати једино на ванредним или редовним скупштинама акционара. То укључује одобравање материјално значајних продаја имовине, као и стицање или отуђење значајних инвестиција.

Наведени скуп чињеница је примењен у примерима 3А–3Д који су доле описани. Сваки пример се разматра посебно.

Пример 3А

Инвеститор има већину гласачких права у ентитету у који је инвестирано. Гласачка права инвеститора су значајна зато што је инвеститор способан да доноси одлуке о смеру релевантних активности када је потребно донети такве одлуке. Чињеница да је потребно 30 дана пре но што инвеститор може да оствари своја гласачка права не спречава инвеститора да има текућу способност да управља релевантним активностима од момента када инвеститор стекне власништво над акцијама.

Пример 3Б

Инвеститор је уговорна страна у форвард уговору за стицање већинског дела акција у ентитету у који је инвестирано. Датум извршења форвард уговора је за 25 дана. Постојећи акционари не могу да измене постојеће политике везане за релевантне активности зато што ванредна скупштина не може бити одржана за мање од 30 дана у ком периоду ће форвард уговор већ бити извршен. Према томе, инвеститор има права која су суштински једнака правима већинског власника из примера 3А горе (тј. инвеститор са форвард уговором може да доноси одлуке о смеру релевантних активности када их је потребно донети). Форвард уговор инвеститора је суштинско право које инвеститору даје текућу способност да усмерава релевантне активности, чак и пре извршења форвард уговора.

Пример 3Ц

Инвеститор има материјално значајну опцију за стицање већинског дела акција у ентитету у који је инвестирано која је извршива за 25 дана и има цену извршења која је значајно испод тржишне цене имовине која лежи у основи. Исти закључак се може извести као у примеру 3Б.

Пример 3Д

Инвеститор је уговорна страна у форвард уговору за стицање већинског дела акција у ентитету у који је инвестирано, без других повезаних права над ентитетом у који је инвестирано. Датум извршења форвард уговора је за шест месеци. За разлику од примера горе, инвеститор нема текућу способност да управља релевантним активностима. Постојећи акционари имају тренутну способност да усмеравају релевантне активности зато што могу да промене постојеће политике везане за релевантне активности пре извршења форвард уговора.

- Б25 Суштинска права која су остварива за друге стране могу спречити инвеститора да контролише ентитет у који је инвестирано а на који се та права односе. Таква суштинска права не захтевају од њихових носилаца да имају способност да иницирају одлуке. Све док права нису само права заштите (видети параграфе Б26–Б28), суштинска права која имају друге стране могу спречити инвеститора да контролише ентитет у који је инвестирано, чак и кад та права дају њиховим носиоцима само текућу способност да одобре или блокирају одлуке које се односе на релевантне активности.

Заштитна права

- Б26 У процењивању да ли права дају инвеститору моћ над ентитетом у који је инвестирано, инвеститор би требало да оцени да ли су његова права, и права која други имају, заштитна права. Заштитна права се односе на базичне промене у активностима ентитета у који је инвестирано или се примењују у изузетним околностима. Међутим, нису сва права која се примењују у изузетним околностима или која су условљена неким догађајима заштитна права (видети параграфе Б13 и Б53).
- Б27 Будући да су заштитна права осмишљена да заштите интересе њиховог носиоца без давања тој страни моћи над ентитетом у који је инвестирано и на кога се та права односе, инвеститор који има само заштитна права не може имати моћ или спречити другу страну да има моћ над ентитетом у који је инвестирано (видети параграф 14).
- Б28 Примери заштитних права укључују, али нису ограничена на:
- (а) право зајмодавца да ограничи дужника у предузимању активности које могу значајно изменити кредитни ризик дужника на штету зајмодавца.
  - (б) право стране која има учешће без права контроле у ентитету у који је инвестирано да одобри капиталне инвестиције које су веће од потребних за уобичајено пословање, или да одобри емисију власничких или дужничких инструмената.
  - (ц) право зајмодавца да преузме имовину дужника у случају да дужник не испуни назначене услове отплате зајма.

Франшизе

- Б29 Уговор о франшизи у коме је ентитет у који је инвестирано прималац франшизе даје даваоцу франшизе права која имају за циљ заштиту франшизног бренда. Уговори о франшизи типично дају даваоцима франшизе нека права одлучивања везана за пословање примаоца франшизе.
- Б30 Опште узев, права давалаца франшизе не ограничавају способност страна које нису давалац франшизе да доносе одлуке које имају значајан утицај на приносе примаоца франшизе. Исто тако права даваоца франшизе у уговору о франшизи не дају обавезно даваоцу франшизе текућу способност да усмерава активности које значајно утичу на приносе примаоца франшизе.
- Б31 Потребно је направити разлику између текуће способности за доношење одлука које имају значајан утицај на приносе примаоца франшизе и способности за доношење одлука којима се штити франшизни бренд. Давалац франшизе нема моћ над примаоцем франшизе ако друге стране имају постојећа права која им дају текућу способност да усмеравају релевантне активности примаоца франшизе.
- Б32 Приступањем уговору о франшизи прималац франшизе је донео самостално одлуку о вођењу свог пословања у складу са условима из уговора о франшизи, али за свој рачун.
- Б33 Контрола над тако фундаменталним одлукама као што су правни облик примаоца франшизе и структура финансирања може бити у рукама страна које нису давалац франшизе и може значајно утицати на приносе примаоца франшизе. Што је нижи ниво финансијске подршке коју пружа давалац франшизе и што је мања изложеност даваоца франшизе варијабилности приноса примаоца франшизе то је већа вероватноћа да давалац франшизе само има заштитна права.

Гласачка права

- Б34 Често инвеститор има текућу способност, посредством гласачких или сродних права, да усмерава релевантне активности. Инвеститор разматра захтеве из овог одељка (параграфи Б35–Б50) ако се релевантним активностима ентитета у који је инвестирано управља путем гласачким права.

Моћ са већинским гласачким правима

- Б35 Инвеститор који има више од половине гласачких права у ентитету у који је инвестирано има моћ у следећим ситуацијама, осим ако се примењује параграф Б36 или параграф Б37:
- (а) релевантне активности се усмеравају путем гласања од стране носиоца већинског дела гласачких права, или
  - (б) већина чланова управљачког тела које усмерава релевантне активности именује се гласањем носиоца већинског дела гласачких права.

Већинска гласачка права али без моћи

- Б36 Да би инвеститор који има више од половине гласачких права у ентитету у који је инвестирано имао моћ над ентитетом у који је инвестирано, гласачка права инвеститора морају бити суштинска, у складу са параграфима Б22–Б25, и морају обезбеђивати инвеститору текућу способност да усмерава релевантне активности, што се често спроводи кроз одређивање пословне и финансијске политике. Ако други ентитет има постојећа права која том ентитету дају право да усмерава релевантне активности и тај ентитет није агент инвеститора, онда инвеститор нема моћ над ентитетом у који је инвестирано.
- Б37 Инвеститор нема моћ над ентитетом у који је инвестирано чак и ако инвеститор има већину гласачких права када та гласачка права нису суштинска. На пример, инвеститор који има више од половине гласачких права у ентитету у који је инвестирано не може имати моћ ако су релевантне активности под контролом државе, суда, управника, стечајног управника, ликвидационог управника или законодавца.

Моћ без већинских гласачких права

- Б38 Инвеститор може имати моћ чак и кад има мање од већине гласачких права у ентитету у који је инвестирано. Инвеститор може имати моћ са мање од већине гласачких права у ентитету у који је инвестирано, на пример, захваљујући:
- (а) уговорном аранжману између инвеститора и осталих носилаца гласачких права (видети параграф Б39);
  - (б) правима која проистичу из других уговорних аранжмана (видети параграф Б40);
  - (ц) гласачким правима инвеститора (видети параграфе Б41–Б45);
  - (д) потенцијалним гласачким правима (видети параграфе Б47–Б50); или
  - (е) комбинацији од (а)–(д).

Уговорни аранжман са другим носиоцима гласачких права

- Б39 Уговорни аранжман између инвеститора и других носилаца гласачких права може дати инвеститору право да оствари гласачка права довољна да инвеститору обезбеде моћ, чак и ако инвеститор нема гласачка права довољна да му дају моћ без уговорног аранжмана. Међутим, уговорни аранжман може осигурати да инвеститор може да усмери довољан број других носилаца гласачких права како да гласају и тако омогуће инвеститору да доноси одлуке о релевантним активностима.

Права која произилазе из других уговорних аранжмана

- Б40 Друга права за доношење одлука, у комбинацији са гласачким правима, могу дати инвеститору текућу способност да усмерава релевантне активности. На пример, права дефинисана уговорним аранжманом у комбинацији са гласачким правима могу бити довољна да инвеститору дају тренутну способност да управља производним процесима ентитета у који је инвестирано или да их усмерава или друге пословне или финансијске активности ентитета у који је инвестирано које значајно утичу на приносе тог ентитета. Међутим, у одсуству било који других права, економска зависност ентитета у који је инвестирано од инвеститора (као што су односи између добављача и његовог главног купца) не може да има за последицу моћ инвеститора над ентитетом у који је инвестирано.

Гласачка права инвеститора

- Б41 Инвеститор са мање од већине гласачких права има права која су довољна да му дају моћ када инвеститор има практичну способност да самостално усмерава релевантне активности.
- Б42 Када се оцењује да ли су инвеститорова гласачка права довољна да му дају моћ, инвеститор разматра све чињенице и околности, укључујући:
- (а) величину учешћа инвеститора у гласачким правима у односу на величину и дисперзију учешћа осталих носилаца гласачких права, уз напомену да :
    - (i) што већа гласачка права инвеститор има, то је већа вероватноћа да инвеститор има постојећа права која му дају текућу способност да усмерава релевантне активности;
    - (ii) што већа гласачка права инвеститор има у односу на друге носиоце гласачких права, то је већа вероватноћа да инвеститор има постојећа права која му дају текућу способност да усмерава релевантне активности;

- (iii) што је већи број страна које би требало да се удруже да би надгласале инвеститора, то је већа вероватноћа да инвеститор има постојећа права која му дају текућу способност да усмерава релевантне активности;
- (б) потенцијална гласачка права која инвеститор има, друге носиоце гласачких права и друге стране (видети параграф Б47–Б50);
- (ц) права која проистичу из других уговорних аранжмана (видети параграф Б40); и
- (д) све додатне чињенице и околности које указују на то да инвеститор има, или нема, текућу способност да усмерава релевантне активности у моменту када треба донети одлуке, укључујући обрасце гласања на претходним скупштинама акционара.

Б43 Када се смер релевантних активности одређује већином гласова и када инвеститор поседује значајно више гласачких права од било ког другог носиоца гласачког права или организоване групе носилаца гласачких права, и када су остали акционари широко дисперзовани, може постати јасно након узимања у обзир само фактора наведених у параграфу Б42(а)–(ц) да инвеститор има моћ над ентитетом у који је инвестирано.

Примери примене

Пример 4

Инвеститор стиче 48% гласачких права у ентитету у који је инвестирано. Преостала гласачка права су у поседу више хиљада акционара, при чему ниједан појединачно не поседује више од 1% гласачких права. Ниједан од акционара нема аранжман да се консултује са било којим другим акционаром, нити за доношење колективних одлука. Приликом процењивања процента гласачких права који би требало да стекне, а на основу релативне величине осталих власничких учешћа, инвеститор је установио да је учешће од 48 % довољно да му обезбеди контролу. У том случају, на основу апсолутне величине свог учешћа и релативне величине осталих учешћа, инвеститор закључује да има довољно доминантно гласачко учешће које задовољава захтеве критеријума моћи без потребе да размотри друге доказе моћи.

Пример 5

Инвеститор А има 40% гласачких права у ентитету у који је инвестирано, док сваки од дванаест других инвеститора поседује по 5% гласачких права у ентитету у који је инвестирано. Споразум између акционара даје инвеститору А право да именује, разрешава и одређује накнаду управи надлежној за управљање релевантним активностима. Да би се споразум изменио потребна је двотрећинска већина гласова акционара. У том случају, инвеститор А закључује да апсолутна величина његовог учешћа и релативна величина осталих учешћа сами по себи нису довољни да би се закључило да ли инвеститор поседује права која су довољна да му обезбеђују моћ. Међутим, инвеститор А утврђује да је његово уговорно право да именује, разрешава и одређује накнаду управи довољно да се закључи да он поседује моћ над ентитетом у који је инвестирано. Чињеница да инвеститор А можда никад није искористио то право, као ни вероватноћа да ће инвеститор А искористити своје право да именује, разрешава и одређује накнаду управи, не би требало да се разматрају приликом процене да ли инвеститор А има моћ.

Б44 У другим ситуацијама може постати јасно након разматрања само фактора наведених у параграфу Б42(а)–(ц) да инвеститор нема моћ.

Примери примене

Пример 6

Инвеститор А је носилац 45% гласачких права у ентитету у који је инвестирано. Сваки од два друга инвеститора поседује по 26% гласачких права у ентитету у који је инвестирано. Три акционара су носиоци преосталих гласачких права од којих сваки има по 1%. Не постоје други аранжмани који утичу на одлучивање. У овом случају величина учешћа инвеститора А и његова релативна величина у односу на друга учешћа су довољни да се закључи да инвеститор А нема моћ. Само два друга инвеститора би требало да се удруже да би спречили инвеститора А да управља релевантним активностима ентитета у који је инвестирано.

- Б45 Међутим, фактори наведени у параграфу Б42(а)–(ц) сами по себи можда нису довољно убедљиви да би се донео закључак. Ако инвеститор, након разматрања тих фактора, није сигуран да ли има моћ, он би требало да размотри додатне чињенице и околности, као на пример да ли су остали акционари по природи пасивни, што је демонстрирано кроз обрасце гласања на претходним скупштинама акционара. Ово укључује процену фактора наведених у параграфу Б18 и индикатора из параграфа Б19 и Б20. Што мање гласачких права инвеститор има, и што је мањи број страна које би требало да се удруже да би надгласале инвеститора, тиме би требало да буде дата већа специфична тежина додатним чињеницама и околностима приликом процењивања да ли су инвеститорова права довољна да му дају моћ. Када се чињенице и околности из параграфа Б18–Б20 разматрају заједно са правима инвеститора, већа специфична тежина би требало да буде дата доказима моћи из параграфа Б18 него индикаторима моћи из параграфа Б19 и Б20.

Примери примене

Пример 7

Инвеститор поседује 45% гласачких права у ентитету у који је инвестирано. Сваки од једанаест других акционара појединачно има 5% гласачких права у ентитету у који је инвестирано. Ниједан од акционара нема уговорни аранжман да се консултује са другим акционарима, нити за колективно одлучивање. У овом случају, апсолутна величина учешћа инвеститора и релативна величина учешћа осталих акционара сами по себи нису довољни за закључивање у одређивању да ли инвеститор поседује права која су довољна да му дају моћ над ентитетом у који је инвестирано. Додатне чињенице и околности које могу пружити доказ да инвеститор има или нема моћ би требало да буду разматрене.

Пример 8

Инвеститор има 35% гласачких права у ентитету у који је инвестирано. Сваки од три остала акционара појединачно има 5% гласачких права у ентитету у који је инвестирано. Преостала гласачка права имају многобројни други акционари и ниједан од којих нема више од 1% гласачких права. Ниједан од акционара нема аранжман да се консултује са било којим другим акционаром, нити за доношење колективних одлука. Одлуке о релевантним активностима ентитета у који је инвестирано захтевају сагласност већине гласова на релевантним скупштинама акционара - 75% од укупних гласачких права у ентитету у који је инвестирано је коришћено на недавним релевантним скупштинама акционара. У овом случају, активно учешће осталих акционара на недавним скупштинама акционара указује на то да инвеститор не би имао практичну способност да самостално управља релевантним активностима, упркос чињеници да је инвеститор управљао релевантним активностима зато што је довољан број других акционара гласао на исти начин као инвеститор.

- Б46 Ако није јасно да инвеститор има моћ, након разматрања фактора наведених у параграфу Б42(а)–(д), онда инвеститор не контролише ентитет у који је инвестирано.

Потенцијална гласачка права

- Б47 Када оцењује контролу да би одредио да ли има моћ инвеститор узима у обзир своја потенцијална гласачка права, као и потенцијална гласачка права која имају друге стране. Потенцијална гласачка права су права да се стекну гласачка права у ентитету у који је инвестирано, као што су она која проистичу из конвертибилних инструмената или опција, укључујући и форвард уговоре. Таква потенцијална права разматрају се једино ако су права суштинска (видети параграфе Б22–Б25).
- Б48 Када разматра потенцијална гласачка права, инвеститор би требало да размотри сврху и структуру инструмента, као и сврху и структуру свих осталих ангажмана које инвеститор има у ентитету у који је инвестирано. Ово обухвата оцену различитих рокова и услова инструмента, као и инвеститорова очигледна очекивања, мотиве и разлоге за прихватање таквих рокова и услова.
- Б49 Ако инвеститор такође има гласачка или друга права одлучивања која се односе на активности ентитета у који је инвестирано, инвеститор оцењује да ли та права, у комбинацији са потенцијалним гласачким правима, инвеститору дају моћ.
- Б50 Суштинска потенцијална гласачка права сама по себи, или у комбинацији са другим правима, могу инвеститору да дају текућу способност да управља релевантним активностима. На пример, то је вероватно случај када инвеститор има 40% гласачких права у ентитету у који је инвестирано и, у складу са параграфом Б23, има суштинска права која проистичу из опције за стицање додатних 20% гласачких права.

Примери примене
<p>Пример 9</p> <p>Инвеститор А стиче 70% гласачких права у ентитету у који је инвестирано. Инвеститор Б има 30% гласачких права у ентитету у који је инвестирано, као и опцију за стицање половине гласачких права инвеститора А. Та опција је извршива за наредне две године по фиксној цени која је значајно већа од тржишне цене стицања средства које у себи садржи та гласачка права (и очекује се да ће такав однос остати у том двогодишњем периоду). Инвеститор А користи своја гласачка права и активно управља релевантним активностима ентитета у који је инвестирано. У том случају, вероватно је да инвеститор А задовољава захтеве критеријума моћи с обзиром да изгледа има текућу способност да управља релевантним активностима. Иако инвеститор Б има тренутно извршиве опције за стицање додатних гласачких права (која би му, када би се искористила, дала већинска гласачка права у ентитету у који је инвестирано), рокови и услови повезаним са тим опцијама су такви да се опције не сматрају значајним.</p>
<p>Пример 10</p> <p>Инвеститор А и два друга инвеститора сваки понаособ имају по трећину гласачких права у ентитету у који је инвестирано. Пословне активности ентитета у који је инвестирано су уско повезане са инвеститором А. Поред својих власничких инструмената, инвеститор А такође има и дужничке инструменте са могућношћу њихове конверзије у обичне акције ентитета у који је инвестирано у било ком тренутку по цени која је већа од тржишне цене акција (али не значајно већа). Кад би дошло до конверзије дуга, инвеститор А би стекао 60% гласачких права у ентитету у који је инвестирано. Инвеститор А би имао користи од реализације синергија ако би се дужнички инструменти конвертовали у обичне акције. Инвеститор А има моћ над ентитетом у који је инвестирао зато што поседује гласачка права у ентитету у који је инвестирао заједно са значајним потенцијалним гласачким правима која му дају текућу способност да управља релевантним активностима.</p>

Моћ када гласачка или слична права немају значајан утицај на приносе ентитета у који је инвестирано

- Б51 У оцењивању сврхе и структуре ентитета у који је инвестирано (видети параграф Б5–Б8), инвеститор би требало да размотри учествовање и одлуке које су донете приликом оснивања ентитета у који је инвестирано као део његове структуре и вреднује да ли услови трансакције и карактеристике учествовања обезбеђују инвеститору права која су довољна да му дају моћ. Учествовање у структурирању ентитета у који је инвестирано само по себи није довољно да инвеститору да контролу. Међутим, учествовање у структурирању може указати на то да је инвеститор имао прилику да стекне права која су довољна да му дају моћ над ентитетом у који је инвестирано.
- Б52 Додатно, инвеститор ће размотрити уговорне аранжмане као што су опциона права куповине, опциона права продаје и права ликвидације која су установљена приликом оснивања ентитета у који је инвестирано. Када такви уговорни аранжмани обухватају активности уско повезане са ентитетом у који је инвестирано, онда су такве активности у суштини саставни део општих активности ентитета у који је инвестирано, чак и ако оне могу настати изван правних оквира ентитета у који је инвестирано. Дакле, експлицитна или имплицитна права одлучивања, уграђена у уговорне аранжмане који су уско повезани са ентитетом у који је инвестирано, требало би да се третирају као релевантне активности приликом одређивања моћи над ентитетом у који је инвестирано.
- Б53 За неке ентитете у које је инвестирано, релевантне активности настају једино када настану посебне околности или догађаји. Ентитет у који је инвестирано може бити структуриран тако да је смер његових активности и приноса унапред одређен, осим и до момента када настану посебне околности или догађаји. У овом случају, само одлуке о активностима ентитета у који је инвестирано када настану такве околности или догађаји могу значајно утицати на његове приносе и, тиме, представљају релевантне активности. Није неопходно да настану околности или догађаји да би инвеститор, са способношћу да донесе такве одлуке, имао моћ. Чињеница да је право доношења одлука условљено настанком околности или догађаја не чини, сама по себи, та права заштитним правима.

Примери примене

Пример 11

Једина активност ентитета у који је инвестирано, што је дефинисано у његовим оснивачким актима, је откуп потраживања и дневно сервисирање истих у име његових инвеститора. Дневно сервисирање обухвата наплату и прослеђивање уплата главнице и камате по њиховом доспећу. У случају да наплата потраживања није извршена о року, ентитет у који је инвестирано аутоматски продаје потраживање инвеститору у складу са посебно уговореним споразумом о продаји између инвеститора и ентитета у који је инвестирано. Једина релевантна активност је управљање потраживањима која нису наплаћена у року, будући да је то једина активност која може значајно да утиче на приносе ентитета у који је инвестирано. Управљање потраживањима пре рока доспећа њихове наплате не представља релевантну активност, будући да не захтева доношење значајних одлука које могу значајно утицати на приносе ентитета у који је инвестирано—активности пре него наступи рок наплате су унапред одређене и своде се само на наплату токова готовине по њиховом доспећу и прослеђивање истих инвеститорима.

Према томе, приликом процене општих активности ентитета у који је инвестирано које значајно утичу на приносе тог ентитета треба узети у обзир једино право инвеститора да управља имовином по настанку наплате о року. У овом примеру структура ентитета у који је инвестирано обезбеђује да инвеститор има овлашћења за одлучивање о активностима које значајно утичу на приносе само у јединој ситуацији када је такво овлашћење за одлучивање потребно. Услови из споразума о продаји чине саставни део целокупне трансакције и оснивања ентитета у који је инвестирано. Према томе, услови из споразума о продаји заједно са оснивачким актима ентитета у који је инвестирано воде ка закључку да инвеститор има моћ над ентитетом у који је инвестирано, упркос чињеници да инвеститор преузима власништво над потраживањима једино по неизвршењу и управља овим потраживањима изван правних оквира ентитета у који је инвестирано.

Пример 12

Једина имовина ентитета у који је инвестирано су потраживања. Приликом разматрања сврхе и структуре ентитета у који је инвестирано, утврђено је да је једина релевантна активност управљање потраживањима у доцњи. Страна која има способност да управља оваквим потраживањима има моћ над ентитетом у који је инвестирано, независно од тога да ли је било ко од дужника који није извршио обавезу у року.

- Б54 Инвеститор може имати експлицитну или имплицитну обавезу да обезбеди наставак пословања ентитета у који је инвестирано као што је планирано. Таква обавеза може да повећа изложеност инвеститора варијабилним приносима, што повећава инвеститорову мотивисаност за стицање права која су довољна да му обезбеде моћ. Према томе, обавеза да обезбеди наставак пословања ентитета у који је инвестирано као што је планирано може бити индикатор да инвеститор има моћ, али само по себи не даје инвеститору моћ, нити спречава другу страну да има моћ.

Изложеност или права на варијабилне приносе од ентитета у који је инвестирано

- Б55 Када инвеститор процењује да ли има контролу над ентитетом у који је инвестирано, инвеститор утврђује да ли има изложеност, или права на варијабилне приносе по основу своје повезаности са ентитетом у који је инвестирано.
- Б56 Варијабилни приноси су приноси који нису фиксни и који имају могућност варирања у зависности од перформанси ентитета у који је инвестирано. Варијабилни приноси могу бити само позитивни, само негативни или и позитивни и негативни (видети параграф 15). Инвеститор процењује да ли су приноси од ентитета у који је инвестирано варијабилни и колико су варијабилни ти приноси на основу суштине аранжмана и независно од правне форме приноса. На пример, инвеститор може имати обвезницу са исплатама фиксне камате. Исплате фиксне камате су варијабилни приноси за сврхе овог IFRS зато што су подложне ризику од наплате и излажу инвеститора кредитном ризику емитента обвезнице. Степен варијабилности (тј. колико су варијабилни такви приноси) зависи од кредитног ризика обвезнице. Слично томе, фиксна накнада условљена перформанса за управљање имовином ентитета у који је инвестирано представља варијабилни принос зато што излаже инвеститора ризику перформанси ентитета у који је инвестирано. Степен варијабилности зависи од способности ентитета у који је инвестирано да генерише довољне приходе за плаћање накнаде.

Б57 Примери приноса укључују:

- (а) дивиденде, расподелу других економских користи од ентитета у који је инвестирано (на пример, камата на дужничке хартије од вредности које је емитовао ентитет у који је инвестирано) и промене у вредности инвестиције инвеститора у тај ентитет у који је инвестирано.
- (б) накнаде за сервисирање имовине или обавезе ентитета у који је инвестирано, накнаде и изложеност губитку по основу пружања кредитне или подршке ликвидности, резидуална учешћа у имовини и обавезама ентитета у који је инвестирано након ликвидације тог ентитета, пореске олакшице, и приступ будућим ликвидним средствима који инвеститор има по основу своје повезаности са ентитетом у који је инвестирано.
- (ц) приносе који нису доступни другим власницима учешћа. На пример, инвеститор може да користи своја средства у комбинацији са средствима ентитета у који је инвестирано, као у случају комбиновања пословних функција како би се остварили економија обима, уштеде у трошковима, проналажење извора ретких производа, добијање приступа заштићеним знањима или ограничавање неких активности или имовине како би се повећала вредности остале имовине инвеститора.

Веза између моћи и приноса

Делегирана моћ

Б58 Када инвеститор са правима одлучивања (доносилац одлука) процењује да ли контролише ентитет у који је инвестирано, он би требало да утврди да ли је принципал или агент. Инвеститор би такође требало да утврди да ли други ентитет са правима одлучивања има улогу агента за инвеститора. Агент је страна која је примарно ангажована да ради у име и за рачун друге стране или страна (принципал/и) и стога не контролише ентитет у који је инвестирано када користи своју надлежност за доношење одлука (видети параграфе 17 и 18). Дакле, понекад принципалова моћ може бити у рукама агента који је и спроводи, али у име принципала. Доносилац одлука није агент једноставно зато што друге стране могу имати користи од одлука које он доноси.

Б59 Инвеститор може агенту да делегира своја овлашћења за доношење одлука које су повезане са специфичним питањима или за све релевантне активности. Када процењује да ли има контролу над ентитетом у који је инвестирано, инвеститор третира права одлучивања која је делегирао свом агенту као да их непосредно држи сам инвеститор. У ситуацијама где постоји више од једног принципала, сваки принципал би требало да процени да ли има моћ над ентитетом у који је инвестирано тако што ће размотрити захтеве из параграфа Б5–Б54. Параграфи Б60–Б72 дају упутства за утврђивање да ли је доносилац одлука агент или принципал.

Б60 Приликом утврђивања да ли је он у улози агента доносилац одлука би требало да размотри свој општи однос са ентитетом у који је инвестирано и којим управља, и другим странама повезаним са ентитетом у који је инвестирано, а посебно све факторе који следе:

- (а) обим својих овлашћења као доносиоца одлука над ентитетом у који је инвестирано (параграф Б62 и Б63).
- (б) права чији су носиоци друге стране (видети Б64–Б67).
- (ц) накнада на коју има право у складу са уговором/уговорима о накнади (параграфи Б68–Б70).
- (д) изложеност доносиоца одлука варијабилним приносима по основу других учешћа које има у ентитету у који је инвестирано (параграфи Б71 и Б72).

Различити пондери би требали да буду примењени на сваки од фактора а на основу посебних чињеница и околности.

Б61 Одређивање да ли је доносилац одлука агент захтева процену свих фактора наведених у параграфу Б60, осим када једна страна има значајна права да разреши доносиоца одлука (право ускраћивања овлашћења) и може да разреши доносиоца одлука без образложења (видети параграф Б65).

Обим овлашћења доносиоца одлука

Б62 Обим овлашћења доносиоца одлука за њихово доношење се процењује разматрањем:

- (а) активности које су дозвољене у складу са уговором/уговорима везаним за доношење одлука и са релевантним законом, и
- (б) дискрециона права које доносилац одлука има када доноси одлуке о тим активностима.

- Б63 Доносилац одлука би требало да размотри сврху и структуру ентитета у који је инвестирано, ризике за које је тај ентитет структуриран да буде изложен, ризике за које је структуриран да пренесе на друге укључене стране и ниво укључености који је доносилац одлука имао приликом структурирања ентитета у који је инвестирано. На пример, степен до кога је доносилац одлука био укључен у структурирању ентитета у који је инвестирано (укључујући и утврђивање обима овлашћења за доношење одлука), такво учествовање може да указује на чињеницу да је доносилац одлука имао прилику и подстицај да прибави права која имају за последицу да доносилац одлука има способност да управља релевантним активностима.

Права која имају друге стране

- Б64 Значајна права која имају друге стране могу утицати на способност доносиоца одлука да управља релевантним активностима ентитета у који је инвестирано. Суштинско право разрешења или друга права могу указивати да је доносилац одлука агент.
- Б65 Када једна страна има значајна права разрешења и када може да разреши доносиоца одлука без образложења, то је само по себи довољно да се закључи да је доносилац одлука агент. Ако више страна има таква права (и ни једна страна појединачно не може да разреши доносиоца одлука без сагласности других страна) таква права сама по себи нису одлучујућа за закључак приликом утврђивања да ли доносилац одлука примарно ради у име и за рачун других. Додатно, што је већи број страна који је потребан за заједничко наступање у остваривању права разрешења доносиоца одлука и што је већи обим и варијабилност повезаности са другим економским интересима доносиоца одлука (тј. накнада и други интереси), тим се на овај фактор ставља мање тежиште.
- Б66 Значајна права која имају друге стране, а која ограничавају дискрециона права доносиоца одлука би требало да се разматрају на сличан начин као и права разрешења приликом утврђивања да ли је доносилац одлука агент. На пример, доносилац одлука који је обавезан да за сопствене поступке тражи сагласност од малог броја других страна генерално је агент. (Видети параграфе Б22–Б25 за додатна упутства о правима и да ли су она суштинска.)
- Б67 Разматрање права која имају друге стране би требало да обухвати процену свих права која може да остварује управни одбор ентитета у који је инвестирано (или друго руководеће тело) и њихов утицај на овлашћења за доношење одлука (видети параграф Б23(б)).

Накнада

- Б68 Што је већи обим и варијабилност накнаде доносиоца одлука у односу на приносе очекиване од активности ентитета у који је инвестирано, то је већа вероватноћа да је доносилац одлука принципал.
- Б69 У утврђивању да ли је принципал или агент, доносилац одлука такође би требало да размотри да ли постоје следећи услови:
- (а) Накнада доносиоца одлука је сразмерна пруженим услугама.
  - (б) Уговор о накнади укључује само рокове, услове или износе који се уобичајено налазе у аранжманима за сличне услуге и ниво знања, уговорених по принципу независне трансакције.
- Б70 Доносилац одлука не може бити агент ако услови наведени у параграфу Б69(а) и (б) нису испуњени. Међутим, испуњење тих услова само по себи није довољно да се закључи да је доносилац одлука агент.

Изложеност на варијабилност приноса по основу других интереса (учешћа)

- Б71 Приликом процењивања да ли је он у улози агента доносилац одлука који има друге интересе (учешћа) у ентитету у који је инвестирано (на пример инвестиције у ентитету у који је инвестирано или давање гаранција везаних за перформансе ентитета у који је инвестирано), би требало да размотри своју изложеност варијабилним приносима од таквих интереса (учешћа). Поседовање других интереса у ентитету у који је инвестирано, указује да доносилац одлука може бити принципал.
- Б72 У процењивању своје изложености варијабилним приносима по основу других интереса (учешћа) у ентитету у који је инвестирано, доносилац одлука би требало да размотри следеће:
- (а) што су већи обим и варијабилност повезани са његовим економским интересима, у односу на његову накнаду и друге интересе посматране целини, то је већа вероватноћа да је доносилац одлука принципал.
  - (б) да ли је његова изложеност варијабилним приносима различита него код других инвеститора и, ако је то случај, да ли то може утицати на његове поступке. На пример, то може бити случај када

доносилац одлука има субординиране интересе у, или обезбеђује друге облике унапређења кредитног профила ентитета у који је инвестирано.

Доносилац одлука би требало да процени своју изложеност у односу на укупну варијабилност приноса ентитета у који је инвестирано. Такво процењивање се врши превасходно на основу очекиваних приноса од активности ентитета у који је инвестирано, али не занемарује максималну изложеност доносиоца одлука на варијабилност приноса ентитета у који је инвестирано кроз друге интересе које доносилац одлука поседује.

Примери примене

Пример 13

Доносилац одлука (менаџер фонда) оснива, промовише и управља регулисаним фондом чијим се хартијама од вредности тргује на берзи, и то у складу са уско дефинисаним параметрима наведеним у инвестиционом мандату који су у складу са захтевима локалних закона и прописа. Фонд се промовише инвеститорима као инвестиција у диверсификован портфељ власничких инструмената ентитета чијим акцијама се тргује на берзи. У оквиру дефинисаних параметара, менаџер фонда има дискреционо право везано за имовину у коју треба инвестирати. Менаџер фонда је “извршио инвестирање, по моделу сразмере, које представља 10% вредности фонда и за то добија тржишну накнаду за своје услуге која износи 1% вредности нето имовине фонда. Накнаде су сразмерне пруженим услугама. Менаџер фонда нема никакву обавезу за покриће губитака који превазилазе његову инвестицију од 10%. Фонд није у обавези да формира, и није ни формирао независни управни одбор. Инвеститори не поседују никаква значајна права која би могла да утичу на овлашћења менаџера фонда за доношење одлука, али могу да откупе своја учешћа у оквиру појединачних лимита одређених од стране фонда.

Иако послује у оквиру параметара који су дефинисани инвестиционим мандатом и у складу са законским захтевима, менаџер фонда има права одлучивања која му дају текућу способност да управља релевантним активностима фонда—инвеститори немају суштинска права која би могла да утичу на овлашћења менаџера фонда за доношење одлука. Менаџер фонда добија тржишну накнаду за своје услуге која је сразмерна пруженим услугама, поред тога он је такође извршио сразмерну инвестицију у фонд. Накнада и његова инвестиција излажу менаџера фонда варијабилним приносима од активности фонда али без креирања изложености која је од таквог значаја да би указивала на то да је менаџер фонда принципал.

У овом примеру, разматрање изложености менаџера фонда варијабилним приносима фонда, заједно са његовим овлашћењима за доношење одлука у оквиру ограничених параметара указује на то да је менаџер фонда агент. Дакле, менаџер фонда закључује да нема контролу над фондом.

Пример 14

Доносилац одлука оснива, промовише и управља фондом који пружа прилику за инвестирање бројним инвеститорима. Доносилац одлука (менаџер фонда) мора да доноси одлуке које су у најбољем интересу свих инвеститора и у складу са управљачким споразумима којима је фонд регулисан. Ипак, менаџер фонда има широка дискрециона права одлучивања. За своје услуге менаџер фонда добија тржишну накнаду једнаку 1% од вредности имовине којом управља, као и 20% од целокупне добити фонда под условом да се оствари дефинисан ниво добити. Накнаде су сразмерне пруженим услугама.

Иако је дужан да доноси одлуке које су у најбољем интересу свих инвеститора, менаџер фонда има широка овлашћења одлучивања за управљање релевантним активностима фонда. Менаџеру фонда се плаћа фиксна накнада и накнада која зависи од перформанси, а које су сразмерне пруженим услугама. Поред тога, накнадом су интереси менаџера фонда усклађени са интересима осталих инвеститора да се повећа вредности фонда без креирања изложености варијабилним приносима од активности фонда што је од таквог значаја да накнада, када се изоловано разматра, указује на то да је менаџер фонда принципал.

Горе наведени пример и анализа примењује се и на примере 14А–14Ц описане у даљем тексту. Сваки пример се изоловано разматра.

Пример 14А

Менаџер фонда такође поседује 2% учешћа у фонду чиме су његови интереси усклађени са интересима осталих инвеститора. Менаџер фонда нема никакву обавезу за покриће губитака који превазилазе

Примери примене

његову инвестицију од 2%. Инвеститори имају право да разреше менаџера фонда простом већином гласова, али само у случају кршења обавеза из уговора.

Учешће менаџера фонда од 2% повећава његову изложеност варијабилним приносима од активности фонда, без креирања изложености која је од таквог значаја да би указивала на то да је менаџер фонда принципал. Права осталих инвеститора за разрешење менаџера фонда сматрају се заштитним правима зато што су остварива једино у случају кршења уговорних обавеза. У овом примеру, иако менаџер фонда има широка овлашћења за доношење одлука и изложеност варијабилним приносима по основу свог учешћа и накнаде, изложеност менаџера фонда указује на то да је менаџер фонда агент. Дакле, менаџер фонда закључује да нема контролу над фондом.

Пример 14В

Менаџер фонда има сразмерно значајно учешће у фонду, али нема никакву обавезу покрића губитака изнад свог учешћа. Инвеститори могу да разреше менаџера фонда простом већином гласова, али само у случају кршења уговорних обавеза.

У овом примеру права осталих инвеститора за разрешење менаџера фонда сматрају се заштитним правима зато што су остварива једино у случају кршења уговорних обавеза. Иако се менаџеру фонда плаћа фиксна накнада и накнада заснована на перформансама које су сразмерне пруженим услугама, комбинација менаџерове инвестиције у фонд и његове накнаде могла би да креира изложеност варијабилним приносима од активности фонда која је од таквог значаја да указује на то да је менаџер фонда принципал. Што је већи обим и варијабилност повезана са економским интересима менаџера фонда (узимајући у обзир његову накнаду и друге интересе заједно у целини), тим у поступку анализе већу важност менаџер фонда може дати својим економским интересима, и тим је већа вероватноћа да је менаџер фонда принципал.

На пример, након разматрања своје накнаде и осталих фактора, менаџер фонда може сматрати да је инвестиција од 20% довољна за закључак да он контролише фонд. Међутим, у другим околностима (тј. ако су накнада или остали фактори другачији), контрола би могла да проистекне ако је различит ниво инвестиције.

Пример 14С

Менаџер фонда поседује у фонду инвестицију, по моделу сразмере, од 20%, али нема никакву обавезу покрића губитака изнад своје инвестиције од 20%. Фонд има управни одбор, чији су сви чланови независни од менаџера фонда и именовани су од стране осталих инвеститора. Одбор именује менаџера фонда једном годишње. Ако одбор одлучи да не обнови уговор са менаџером фонда, услуге које врши менаџер фонда могу бити обављене од стране других менаџера из ове бранше.

Иако се менаџеру фонда плаћа фиксна накнада и накнада заснована на перформансама које су сразмерне пруженим услугама, комбинација инвестиције менаџера фонда од 20% заједно са његовом накнадом могла би да креира изложеност варијабилним приносима од активности фонда која је довољно значајна да указује на то да је менаџер фонда принципал. Међутим, инвеститори имају значајна права да разреше менаџера фонда—управни одбор представља механизам који обезбеђује да инвеститори могу да разреше менаџера фонда ако одлуче да тако ураде.

У овом примеру, приликом анализе менаџер фонда придаје већу важност значајним правима разрешења. Дакле, иако менаџер фонда има широка овлашћења за доношење одлука и изложеност варијабилним приносима фонда по основу своје накнаде и инвестиције, суштинска права која имају остали инвеститори указују на то да је менаџер фонда агент. Због тога, менаџер фонда закључује да нема контролу над фондом.

Пример 15

Инвестициони ентитет је креиран за куповину портфеља имовином обезбеђених хартија од вредности (ABS) са фиксном стопом и финансиран је дужничким инструментима са фиксном стопом и власничким инструментима. Власнички инструменти су структурирани да обезбеде прву заштиту од губитка дужничким инвеститорима и да приме било које резидуалне приносе инвестиционог ентитета. Трансакција се нуди потенцијалним дужничким инвеститорима као инвестиција у портфељ имовином обезбеђених хартија од вредности (ABS) која је изложена кредитном ризику повезаним са могућношћу неизвршења новчаних обавеза од стране емитената имовином обезбеђених хартија од вредности (ABS).

Примери примене

у портфељу и каматном ризику који је повезан са управљањем портфељом. Приликом оснивања, власнички инструменти чине 10% вредности купљене имовине. Доносилац одлука (менаџер имовине) управља активним портфељом имовине доношењем инвестиционих одлука у оквирима параметара који су дефинисани проспектом инвестиционог ентитета. За те услуге менаџер имовине прима фиксну тржиштем одређену накнаду (тј. 1% од имовине којом се управља) и накнаду условљену перформансама (тј. 10% од добити) ако добит инвестиционог ентитета превазиђе одређени ниво. Накнаде су сразмерне пруженим услугама. Менаџер имовине поседује 35% власничког капитала инвестиционог ентитета. Преосталих 65% власничког капитала, и сви дужнички инструменти, су у власништву великог броја широко распрострањених неповезаних инвеститора трећих лица. Менаџер имовине може бити разрешен без икаквог разлога одлуком донетом простом већином гласова осталих инвеститора.

Менаџеру имовине се плаћа фиксна накнада и накнада заснована на перформансама и оне су сразмерне пруженим услугама. Накнадом су интереси менаџера фонда усклађени са интересима осталих инвеститора да се повећа вредности фонда. Менаџер имовине је изложен варијабилним приносима од активности фонда, имајући у виду да поседује 35% од власничког капитала и његову накнаду.

Иако послује у оквирима параметара дефинисаних одређених у проспекту инвестиционог ентитета, менаџер имовине има текућу способност да доноси инвестиционе одлуке које значајно утичу на приносе инвестиционог ентитета—права разрешења која имају остали инвеститори имају малу специфичну тежину у анализи зато што та права има велики број широко распрострањених инвеститора. У овом примеру, менаџер имовине придаје већу важност сопственој изложености варијабилним приносима фонда по основу свог власничког интереса, који је субординиран у односу на дужничке инструменте. Поседовање 35% власничког капитала креира субординирану изложеност губицима и правима на приносе инвестиционог ентитета, које је од таквог значаја да указује на то да је менаџер имовине принципал. Дакле, менаџер имовине закључује да има контролу над инвестиционим ентитетом.

Пример 16

Доносилац одлука (спонзор) спонзорише инвестициони ентитет са већим бројем понуђача који емитују краткорочне дужничке инструменте неповезаним инвеститорима трећим странама. Трансакција се нуди потенцијалним инвеститорима као инвестиција у портфељ високо рангираних средњорочних средстава са минималном изложеношћу кредитном ризику повезаном са могућим неизмирењем од стране емитената средстава у портфељу. Различити понуђачи преносиоци продају ентитету за специјалне намене портфеље средњорочних средстава високог квалитета. Сваки преносилац сервиса портфељ средстава који је продао ентитету за специјалне намене и управља потраживањима у доцњи уз тржишну накнаду за сервисирање. Сваки понуђач преносилац такође обезбеђује прву заштиту од кредитних губитка по основу портфеља имовине путем обезбеђења које премашује имовину пренету у ентитет за специјалне намене. Спонзор дефинише услове пословања ентитета за специјалне намене и управља његовим пословањем за тржишну накнаду. Накнада је сразмерна пруженим услугама. Спонзор одобрава листу продаваца којима је дозвољено да врше продају ентитету, даје сагласност ентитету за специјалне намене за куповину средстава и доноси одлуке о финансирању ентитета за специјалне намене. Спонзор мора да поступа у најбољем интересу свих инвеститора.

Спонзор има право на све резидуалне приносе од ентитета за специјалне намене и такође обезбеђује повећање кредитног бонитета и изворе ликвидних средстава ентитету за специјалне намене. Повећањем кредитног бонитета које је обезбедио спонзор покривају се губици до 5% од укупне имовине ентитета за специјалне намене, након чега губитке покривају понуђачи преносиоци. Обезбеђени извори ликвидних средстава није намењен за покриће средстава која су у неизвршењу. Инвеститори немају значајна права која могу утицати на овлашћење спонзора да доноси одлуке.

Иако се спонзору плаћа тржишна накнада за његове услуге која је сразмерна пруженим услугама, спонзор је изложен варијабилним приносима од активности ентитета за специјалне намене због својих права на све резидуалне приносе од ентитета за специјалне намене и обезбеђења повећања кредитног бонитета и извора ликвидних средстава (тј. ентитет за специјалне намене изложен је ризику ликвидности због коришћења краткорочних дужничких инструмената за финансирање средњорочних средстава). Иако сваки од понуђача преносилаца има права одлучивања која утичу на вредност имовине ентитета за специјалне намене, спонзор има широка овлашћења за доношење одлука која му обезбеђују текућу способност да управља активностима које најзначајније утичу на приносе ентитета за специјалне намене (тј. спонзор дефинише услове пословања ентитета за специјалне намене, има

Примери примене

право да доноси одлуке о средствима (даје сагласност за куповину средстава и понуђаче преносиоце тих средстава) и на финансирање ентитета за специјалне намене (за које се на редовној основи морају пронаћи нова улагања). Право на резидуалне приносе ентитета за специјалне намене и обезбеђење повећања кредитног бонитета и ликвидности излаже спонзора варијабилним приносима од активности ентитета за специјалне намене чиме се он разликује од осталих инвеститора. Сходно томе таква изложеност указује на то да је спонзор принципал и због тога спонзор закључује да он контролише ентитет за специјалне намене. Обавеза спонзора да поступа у најбољем интересу свих инвеститора не спречава спонзора да буде принципал.

Однос са другим странама

- Б73 Када процењује контролу инвеститор би требало да размотри природу свог односа са другим странама и да ли те друге стране послују у име инвеститора (тј. оне су „де факто агенти“). Утврђивање да ли друге стране поступају као де факто агенти захтева просуђивање уважавајући не само природу односа, већ и начине на који те стране сарађују једна са другом и са инвеститором.
- Б74 Такав однос не мора бити заснован на уговорном аранжману. Страна је де факто агент када инвеститор има, или када они који управљају активностима инвеститора имају способност да усмеравају ту страну да послује у име инвеститора. У таквим околностима када процењује контролу над ентитетом у који је инвестирано инвеститор би требало да размотри права одлучивања његових де факто агената и његову индиректну, кроз де факто агента, изложеност, или права на варијабилне приносе, заједно са својим сопственим.
- Б75 Следе примери таквих других страна које, по природи свог односа, могу да послују као де факто агенти за инвеститора:
- (а) повезане стране инвеститора.
  - (б) страна која је добила своје учешће у ентитету у који је инвестирано на основу уплате или кредита од инвеститора.
  - (ц) страна која се сагласила да не прода, пренесе или стави терет на своје интересе у ентитету у који је инвестирано без претходне сагласности инвеститора (осим у ситуацијама у којима инвеститор и друга страна имају право претходног давања сагласности и права су заснована на узајамно договореним условима две вољне независне стране).
  - (д) страна која не може да финансира своје пословање без субординиране финансијске подршке инвеститора.
  - (е) ентитет у који је инвестирано у коме је већина чланова његовог управљачког тела или у коме је кључно управљачко особље исто као и код инвеститора.
  - (ф) страна која има блиске пословне односе са инвеститором, као што су односи између пружаоца професионалних услуга и једног од његових значајних клијената.

Контрола над одређеном имовином

- Б76 Инвеститор је дужан да размотри да ли третира део ентитета у који је инвестирано као неформално засебан ентитет и, ако је то случај, да ли он контролише такав неформално засебан ентитет.
- Б77 Инвеститор је дужан да третира део ентитета у који је инвестирано као неформално засебан ентитет ако и само ако је испуњен следећи услов:
- Одређена имовина ентитета у који је инвестирано (и повезана повећања кредитног бонитета, ако постоје) је једини извор за плаћање одређених обавеза ентитета у који је инвестирано или одређених других интереса у ентитету у који је инвестирано. Стране осим оних са одређеном обавезом немају права нити обавезе повезане са одређеном имовином или са резидуалним токовима готовине од те имовине. У суштини, ниједан принос од одређене имовине не може бити коришћен од стране преосталог дела ентитета у који је инвестирано, и ниједна од обавеза неформално засебног дела ентитета се може измиривати из имовине преосталог дела ентитета у који је инвестирано. Дакле, у суштини, сва имовина, обавезе и власнички капитал таквог неформално засебног ентитета су прстенасто ограда од целокупног ентитета у који је инвестирано. Такав неформално засебан ентитет се често назива „силос“.
- Б78 Када је услов из параграфа Б77 испуњен, да би проценио да ли има моћ над тим делом ентитета у који је инвестирано инвеститор би требало да идентификује активности које значајно утичу на приносе од

неформално засебног ентитета и начин на који се управља тим активностима. Када процењује контролу над неформално засебним ентитетом, инвеститор би такође требало да размотри да ли има изложеност или права на варијабилне приносе по основу своје повезаности са тим неформално засебним ентитетом и способност да употреби своју моћ над тим делом ентитета у који је инвестирано како би извршио утицај на износ приноса инвеститора.

- Б79 Ако инвеститор има контролу над неформално засебним ентитетом, онда би инвеститор требало да консолидује тај део ентитета у који је инвестирано. У том случају, остале стране искључују тај део ентитета у који је инвестирано приликом процењивања контроле, као и консолидације ентитета у који је инвестирано.

Континуирано процењивање

- Б80 Инвеститор треба поново да процењује да ли има контролу над ентитетом у који је инвестирано ако чињенице и околности указују на то да је дошло до промена у једном или више од три елемента контроле наведених у параграфу 7.
- Б81 У случају да је дошло до промена у начину на који се остварује моћ над ентитетом у који је инвестирано, таква промена се мора одразити у начину на који инвеститор процењује своју моћ над ентитетом у који је инвестирано. На пример, промене у правима одлучивања могу значити да се релевантним активностима више не управља путем гласачких права, већ други аранжмани, као што су уговори, дају другој страни или странама текућу способност да управља релевантним активностима.
- Б82 Неки догађај може да буде узрок да инвеститор стекне или изгуби контролу над ентитетом у који је инвестирано чак и када инвеститор није учествовао у том догађају. На прим, инвеститор може да добије моћ над ентитетом у који је инвестирано зато што су истекла права одлучивања која је имала друга страна или стране, а која су претходно спречавала инвеститора да контролише ентитет у који је инвестирано.
- Б83 Инвеститор такође разматра промене које утичу на његову изложеност, или права на варијабилне приносе због његове повезаности са ентитетом у који је инвестирано. На пример, инвеститор који има моћ над ентитетом у који је инвестирано може да изгуби контролу над тим ентитетом ако инвеститор престане да има права на приносе или да буде изложен обавезама, зато што инвеститор не задовољава захтеве из параграфа 7(б) (на пример, ако је дошло до истека уговора о примању накнаде која је условљена перформансама).
- Б84 Инвеститор би требало да размотри да ли је дошло до промене у његовој процени о томе да ли послује као агент или принципал. Промене у општем односу између инвеститора и других страна могу значити да инвеститор више не дела у својству агента, чак и ако је претходно делао у својству агента, и обрнуто. На пример, ако је дошло до промена у правима инвеститора или других страна, инвеститор би требало да поново размотри свој статус принципала или агента.
- Б85 Инвеститорова иницијална процена контроле или статуса принципала или агента не би требало да се мења само зато што су наступили други услови на тржишту (на пример, промена у приносима ентитета у који је инвестирано изазвана тржишних услова), осим ако промене услова на тржишту имају за последицу промене једног или више од три елемента контроле који су наведени у параграфу 7 или је дошло до промене у целокупном односу између принципала и агента.

Одређивање да ли је неки ентитет инвестициони ентитет

- Б85А Ентитет разматра све чињенице и околности приликом процене да ли је ентитет инвестициони ентитет, укључујући његову сврху и облик. Ентитет који испуњава три елемента дефиниције инвестиционог ентитета који су наведени у параграфу 27 је инвестициони ентитет. Параграфи Б85Б-Б85М детаљније описују елементе ове дефиниције.

Сврха пословања

- Б85Б Дефиниција инвестиционог ентитета захтева да је сврха његовог пословања да инвестира искључиво ради прихода од повећања капитала, прихода од инвестиција (као што су дивиденде, камате или приходи од закупа) или обоје. Документи који показују који су циљеви инвестирања у ентитет, као што је званична понуда, публикације које дистрибуира ентитет и друга документа о корпорацији или партнерству, обично садрже доказе о сврси пословања инвестиционог ентитета. Други докази могу укључивати начин на који се ентитет представља другим странама (као што су потенцијални инвеститори или потенцијални ентитети у које се инвестира); на пример, ентитет може да представи своје пословање као ентитет који нуди средњорочне инвестиције за приход од повећања капитала. Насупрот томе, ентитет који се представља као инвеститор чији је циљ заједнички развој, производња или пласман производа са ентитетом у који се инвестира има сврху пословања која није у складу са сврхом пословања инвестиционог ентитета, зато што

ентитет остварује приход од развоја, производње или пласмана једнако као и од својих инвестиција (видети параграф Б85И).

- Б85Ц Инвестициони ентитет може да пружа услуге повезане са инвестицијом (на пример, пружање савета о инвестирању, управљање инвестицијама, административне услуге и подршка инвестицијама), директно или посредством зависног ентитета, трећим странама као и инвеститорима, чак и ако су те активности суштинске за ентитете, под условом да ентитет наставља да испуњава дефиницију инвестиционог ентитета.
- Б85Д Инвестициони ентитет такође може да учествује у следећим активностима повезаним са инвестирањем, директно или посредством зависног ентитета, ако се те активности врше да би се остварила максимална добит од инвестиције (приход од повећања капитала или приход од инвестиција) од ентитета у који је инвестирано и које не представљају појединачну суштинску пословну активност или појединачни суштински извор прихода инвестиционог ентитета;
- (а) пружање услуга управљања и стратешког консултовања ентитету у који је инвестирано; и
- (б) пружање финансијске подршке ентитету који је инвестирано у виду зајма, обавеза по основу капитала или гаранција.
- Б85Е Ако инвестициони ентитет има зависни ентитет који сам по себи није инвестициони ентитет и чија главна сврха и активности укључују пружање услуга или активности повезаних са инвестиционим активностима инвестиционог ентитета, као што су оне описане у параграфима Б85Ц-Б85Д, ентитету или другим странама, он тада треба да консолидује тај зависни ентитет у складу са параграфом 32. Ако је зависни ентитет који пружа услуге или активности повезане са инвестицијама сам по себи инвестициони ентитет, матични ентитет инвестиционог ентитета одмерава тај зависни ентитет по фер вредности кроз биланс успеха у складу са параграфом 31.

Излазне стратегије

- Б85Ф Инвестициони планови ентитета такође пружају доказе о његовој сврси пословања. Једна од карактеристика која чини инвестициони ентитет различитим од других ентитета јесте то што инвестициони ентитет не планира да држи своје инвестиције на неодређено време; држи их у ограниченом временском периоду. Будући да капиталне инвестиције и инвестиције у нефинансијска средства имају потенцијал да се држе на неодређено време, инвестициони ентитет треба да има излазну стратегију која документује како ентитет планира да оствари приход од повећања капитала из суштински свих својих капиталних инвестиција и инвестиција у нефинансијска средства. Инвестициони ентитет такође треба да има излазну стратегију за било који дужнички инструмент који има потенцијал да се држи на неодређено време, на пример инвестиције које стално доносе камату. Ентитет не мора да документује специфичне излазне стратегије за сваку појединачну инвестицију, али треба да идентификује различите потенцијалне стратегије за различите врсте или портфеље инвестиција, укључујући и суштински временски оквир за излазак из инвестиција. Излазни механизми који се постављају само у случају неиспуњења уговорних обавеза, као што су кршење уговора или неиспуњавање перформанси, не сматрају се излазним стратегијама у сврху ове процене.
- Б85Г Излазне стратегије могу се разликовати по врсти инвестиције. За улагања у хартије од вредности приватног капитала, примери излазних стратегија укључују иницијалну јавну понуду, приватни пласман, продају пословања на тржишту, расподелу (инвеститорима) власничких интереса у инвестицијама и продају имовине (укључујући продају имовине ентитета у који је инвестирано након чега следи ликвидација тог ентитета). За капиталне инвестиције којима се тргује на јавном тржишту, примери излазних стратегија укључују продају инвестиције кроз приватни пласман или на јавном тржишту. За инвестиције у некретнине, пример излазне стратегије укључује продају непокретности путем специјализованих трговаца некретнинама или на отвореном тржишту.
- Б85Х Инвестициони ентитет може да има инвестицију у други инвестициони ентитет који се формира у вези са ентитетом из законских, регулаторних, пореских или сличних пословних разлога. У овом случају, инвеститор у инвестициони ентитет не мора да има излазну стратегију за ту инвестицију, под условом да ентитет у који је инвестирао инвестициони ентитет има одговарајуће излазне стратегије за своје инвестиције.

Зарада од инвестиција

- Б85И Ентитет не инвестира само у циљу стицања прихода од повећања капитала, прихода од инвестиција или обоје, ако ентитет или други члан групе којој припада ентитет (то јест, група која је под контролом крајњег матичног ентитета инвестиционог ентитета) стиче или ми је циљ стицање других користи од инвестиција ентитета које нису на располагању другим странама које нису повезане са ентитетом у који је инвестирано. Ове користи укључују:
- (а) набавку, употребу, размену или експлоатацију процеса, имовине или технологије ентитета у који је инвестирано. У то би било укључено и да ентитет или неки други члан групе имају диспропорционална или ексклузивна права за стицање имовине, технологије, производа или услуга било којег ентитета у који је

инвестирано; на пример, тако што имају опцију куповине имовине од ентитета у који је инвестирано уколико се развој те имовине сматра успешним;

(б) заједнички аранжман (како је дефинисан у IFRS 11) или неки други споразум између ентитета или другог члана групе и ентитета у који је инвестирано о развоју, производњи, пласману или пружању производа или услуга;

(ц) финансијске гаранције или имовина обезбеђена од стране ентитета у који се инвестира да служе као колатерал за аранжмане за задуживање ентитета или другог члана групе (међугим, инвестициони ентитет и даље би могао да користи инвестицију у ентитет као колатерал за било које од својих задужења);

(д) опцију коју држи повезана страна ентитета за куповину, од тог ентитета или другог члана групе, власничког учешћа у ентитету у који је инвестирао инвестициони ентитет;

(е) осим што је описано у параграфу Б85Ј, трансакције између ентитета или другог члана групе и ентитета у који је инвестирано:

(i) под условима који нису доступни ентитетима који нису повезане стране ентитета, другог члана групе нити ентитета у који је инвестирано;

(ii) које нису по фер вредности; или

(iii) које представљају значајан део пословних активности ентитета у који је инвестирано или инвестиционог ентитета, укључујући пословне активности других ентитета групе.

Б85Ј Инвестициони ентитет може имати стратегију за инвестирање у више ентитета у истој привредној грани, истом тржишту или истој географској области како би стекао корист од синергија које доприносе повећању капитала и приходе од инвестиција у те ентитете. Без обзира на захтеве параграфа Б85И (е), ентитет није дисквалификован од класификације као инвестиционог ентитета само зато што такви ентитети у које је инвестирано тргују једни са другима.

Одмеравање фер вредности

Б85К Основни елемент дефиниције инвестиционог ентитета јесте да он одмерава и вреднује перформансе суштински свих својих инвестиција на основу фер вредности, зато што примена фер вредности резултира релевантнијим информацијама него, на пример, консолидација зависних ентитета или примена метода удела за учешћа у придруженим ентитетима или заједничким подухватима. Да би доказао да испуњава овај елемент дефиниције, инвестициони ентитет:

(а) обезбеђује за инвеститоре информације о фер вредности и одмерава суштински све своје инвестиције по фер вредности у својим финансијским извештајима кад год се фер вредност захтева или дозвољава у складу са IFRS; и

(б) приказује информације о фер вредности на интерном нивоу, кључном руководећем особљу (како је дефинисано у IAS 24) које користи фер вредност као основну особину одмеравања за процену перформанси суштински свих својих инвестиција и за доношење одлука о инвестицијама.

Б85Л Да би испунио захтеве из Б85К(а), инвестициони ентитет треба да:

(а) одабере да рачуноводствено обухвата све инвестиционе некретнине на основу модела фер вредности из IAS 40 *Инвестиционе некретнине*.

(б) одабере изузеће од примене метода удела у IAS 28 за инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате; и

(ц) одмерава финансијска средства по фер вредности примењујући захтеве из IFRS 9.

Б85М Инвестициони ентитет може да има имовину која није инвестициона, као што су некретнине где је смештено седиште и припадајућа опрема, и може да има финансијске обавезе. Елемент одмеравања по фер вредности у дефиницији инвестиционог ентитета из параграфа 27(ц) примењује се на инвестиције инвестиционог ентитета. У складу са тим, инвестициони ентитет не мора да одмерава своју неинвестициону имовину по фер вредности.

Типичне карактеристике инвестиционог ентитета

Б85Н При утврђивању да ли задовољава дефиницију инвестиционог ентитета, ентитет треба да размотри да ли поседује типичне карактеристике једног таквог ентитета (видети параграф 28). Одсуство једне или више од ових типичних карактеристика не мора нужно да дисквалификује ентитет од класификације као

инвестиционог ентитета, али указује на то да је неопходно додатно просуђивање у одређивању да ли је ентитет инвестициони ентитет.

Више од једне инвестиције

- Б85О Један инвестициони ентитет обично држи неколико инвестиција како би диверзификовао свој ризик и максимизирао своје приходе. Ентитет може да држи портфељ инвестиција директно или индиректно, на пример тако што држи једну инвестицију у други инвестициони ентитет који сам по себи држи неколико инвестиција.
- Б85П У појединим временским периодима ентитет може да држи само једну инвестицију. Међутим, држање једне инвестиције не мора нужно да спречи ентитет да испуни дефиницију инвестиционог ентитета. На пример, инвестициони ентитет може држати само једну инвестицију:
- (а) када је ентитет у почетном периоду и још увек није идентификовао одговарајућа улагања и, стога, још увек није извршио свој инвестициони план за стицање више инвестиција;
  - (б) када ентитет још није направио друге инвестиције да би заменио оне које су отуђене;
  - (ц) када се ентитет формира како би се груписала средства инвеститора у фонд за улагање у јединствену инвестицију, када та инвестиција није доступна појединачним инвеститорима (на пример, када је минимална инвестиција превелика за појединачног инвеститора); или
  - (д) када је ентитет у процесу ликвидације.

Више од једног инвеститора

- Б85Љ Инвестициони ентитет најчешће има неколико инвеститора који удружују своја средства да би добили приступ услугама управљања инвестицијама и могућностима за инвестирање којима можда нису имали приступ појединачно. Већи број инвеститора смањује вероватноћу да ће ентитет или други чланови групе која садржи ентитет стећи и друге користи осим прихода од повећања капитала или прихода од инвестирања (видети параграф Б85И).
- Б85Р Друга могућност је да инвестициони ентитет може да се формира од стране или за појединачног инвеститора који заступа или подржава интересе веће групе инвеститора (на пример, пензиони фонд, државни инвестициони фонд или породично фидуцијарно друштво).
- Б85С Такође, у појединим временским периодима ентитет може да има само једног инвеститора. На пример, инвестициони ентитет можда има само једног инвеститора:
- (а) када је ентитет у периоду иницијалне емисије акција који још није истекао и ентитет активно идентификује прикладне инвеститоре;
  - (б) када ентитет још није идентификовао прикладне инвеститоре који ће да замене власничка учешћа која су откупљена
  - (ц) када је ентитет у процесу ликвидације.

Инвеститори који нису повезане стране

- Б85Т У типичном случају, инвестициони ентитет има више инвеститора који нису повезане стране (као што је дефинисано у IAS 24) ентитета или других чланова групе који чине ентитет. Уколико инвеститори нису повезане стране мања је вероватноћа да ће ентитет или други чланови групе која садржи ентитет стећи користи које нису ограничене само на приход од повећања капитала или приход од инвестиције (видети параграф Б85И)
- Б85У Међутим, ентитет се и даље може квалификовати као инвестициони ентитет чак иако су његови инвеститори повезани са ентитетом. На пример, инвестициони ентитет може основати одвојени „паралелни“ фонд за групу својих запослених (као што је кључно руководеће особље) или за другог(е) инвеститора(е) повезаних страна, који одражава инвестиције главног инвестиционог фонда ентитета. Овај "паралелни" фонд може да се квалификује као инвестициони ентитет, иако су сви његови инвеститори повезани ентитети.

Власничка учешћа

- Б85В Инвестициони ентитет је у типичном случају појединачно правно лице, али не мора да буде. Власничка учешћа у инвестиционом ентитету су у типичном случају у облику капитала или сличног учешћа (на пример, партнерска учешћа) којима се приписује сразмеран удео нето имовине инвестиционог ентитета. Међутим, то што ентитет има инвеститоре различитих класа, од којих неки имају права само на специфичне инвестиције или групе инвестиција или који имају различите пропорционалне уделе нето имовине, то не спречава ентитет да буде инвестициони ентитет.
- Б85Б Уз то, ентитет који има значајна власничка учешћа у облику дуга који, у складу са осталим применљивим IFRS, не испуњава дефиницију капитала, и даље може да се квалификује као инвестициони ентитет под условом да су носиоци дуга изложени променљивим приходима од промена фер вредности нето имовине ентитета.

Рачуноводствени захтеви

Процедуре консолидовања

- Б86 Консолидовани финансијски извештаји:
- (а) комбинују позиције имовине, обавеза, сопственог капитала, прихода, расхода и токова готовине матичног ентитета са истим позицијама својих зависних ентитета.
  - (б) пребијају (елиминишу) књиговодствену вредност инвестиције матичног предузећа у сваки зависни ентитет и део сопственог капитала сваког зависног ентитета који припада матичном ентитету (IFRS 3 објашњава како се врши обухватање било ког повезаног гудвила).
  - (ц) елиминишу у потпуности имовину и обавезе, сопствени капитал, приходе, расходе и токове готовине који се односе на трансакције између ентитета унутар групе (добити или губити који резултирају из трансакција унутар групе који су признати у имовини, као што су залихе и основна средства, елиминишу се у потпуности). Губити у оквиру групе могу указивати на умањење вредности које треба признати у консолидованим финансијским извештајима. IAS 12 *Порез на добитак* примењује се на привремене разлике које настају као резултат елиминације добитака и губитака који су настали из трансакција у оквиру групе.

Јединствене рачуноводствене политике

- Б87 Ако члан групе користи рачуноводствене политике другачије од оних које су усвојене у консолидованим финансијским извештајима за трансакције исте врсте и догађаје под сличним околностима, одговарајуће корекције се врше у финансијским извештајима тог члана групе приликом припреме консолидованих финансијских извештаја да би се обезбедила усаглашеност са рачуноводственим политикама групе.

Одмеравање

- Б88 Ентитет укључује приходе и расходе зависног ентитета у своје консолидоване финансијске извештаје од датума добијања контроле до датума када ентитет престане да контролише зависни ентитет. Приходи и расходи зависног ентитета засновани су на износу имовине и обавеза признатим у консолидованим финансијским извештајима на датум стицања. На пример, трошкови амортизације признати у консолидованом извештају о укупном резултату после датума стицања засновани су на фер вредностима одговарајуће имовине која се амортизује и које су признате у консолидованим финансијским извештајима на датум стицања.

Потенцијална гласачка права

- Б89 Када постоје потенцијална гласачка права или други деривати који садрже потенцијална гласачка права, сразмерни део добитка или губитка и промена на сопственом капиталу који су расподељени на матични ентитет и на учешћа без права контроле у припреми консолидованих финансијских извештаја одређени су искључиво на основу постојећих власничких интереса и не одражавају могуће коришћење или конверзију потенцијалних гласачких права и других деривата, осим кад се примењује параграф Б90.
- Б90 У неким околностима ентитет има, у суштини, постојећи власнички интерес као резултат трансакције која ентитету тренутно даје приступ приносима повезаним са власничким интересом. У таквим околностима, приликом припреме консолидованих финансијских извештаја, делови која су расподељени на матични

ентитет и на учешћа без права контроле одређени су узимањем у обзир евентуалног коришћења тих потенцијалних гласачких права и других деривата који ентитету тренутно дају приступ приносима.

- Б91 IFRS 9 се не примењује на интересе у зависним ентитетима који су консолидовани. Када инструменти који садрже потенцијална гласачка права суштински тренутно дају приступ приносима повезаним са власничким интересом у зависном ентитету, такви инструменти нису предмет захтева IFRS 9. У свим другим случајевима, инструменти који садрже потенцијална гласачка права у зависном ентитету се рачуноводствено обухватају у складу са IFRS 9.

Датум извештавања

- Б92 Финансијски извештаји матичног ентитета и његових зависних ентитета који се користе у припреми консолидованих финансијских извештаја би требало да имају исти датум извештавања. Када је крај извештајног периода матичног ентитета различит у односу на крај за зависни ентитет, зависни ентитет за сврхе консолидације припрема додатне финансијске информације, за исти датум на који се односе финансијски извештаји матичног ентитета, да би омогућио матичном ентитету да консолидује финансијске информације зависног ентитета, осим ако је то практично неизводљиво.
- Б93 Ако је то практично неизводљиво, матични ентитет би требало да консолидује финансијске информације зависног ентитета користећи најновије финансијске извештаје зависног ентитета кориговане за ефекте значајних трансакција или догађаја који су настали између датума тих финансијских извештаја и датума консолидованих финансијских извештаја. У сваком случају, разлика између датума финансијских извештаја зависног ентитета и датума консолидованих финансијских извештаја не сме бити дужа од три месеца и дужина извештајних периода и све разлике између датума финансијских извештаја морају бити исти из периода у период.

Учешћа без права контроле

- Б94 Ентитет ће одредити добитак или губитке и сваку компоненту осталог укупног резултата власницима матичног ентитета и учешћима без права контроле. Ентитет би такође требало да додели укупан резултат власницима матичног ентитета и учешћима без права контроле, чак и када то резултира да учешћа без права контроле имају негативан салдо.
- Б95 Ако зависни ентитет има емитоване кумулативне преференцијалне акције које су класификоване као сопствени капитал и које су у власништву учешћа без права контроле, ентитет би требало да израчуна свој део у добитку или губитку после корекција за дивиденде од таквих акција, независно од тога да ли су такве дивиденде објављене или не.

Промене у пропорцији учешћа без права контроле

- Б96 Када дође до промене дела капитала који је у власништву учешћа без права контроле, ентитет би требало да коригује књиговодствене вредности контролног учешћа и учешћа без права контроле да би се одразиле промене у сразмери њихових интереса у зависном ентитету. Ентитет би требало да призна директно у оквиру сопственог капитала сваку разлику између износа за који су учешћа без права контроле коригована и фер вредности накнаде која је плаћена или примљена и приписује је власницима матичног ентитета.

Губитак контроле

- Б97 Матични ентитет може да изгуби контролу над зависним ентитетом у два или више аранжмана (трансакције). Међутим, понекад околности указују на то да би вишеструки аранжмани требало да се рачуноводствено обухвате као једна трансакција. Приликом одређивања да ли аранжмане треба рачуноводствено обухватати као једну трансакцију, матични ентитет би требало да размотри све рокове и услове аранжмана и њихове економске ефекте. Једна или више следећих ставки указује на то да би матични ентитет требало да вишеструке аранжмане рачуноводствено обухвати као једну трансакцију:
- (а) У њих се ушло истовремено или током њиховог међусобног разматрања.
  - (б) Они чине једну трансакцију која има за циљ постизање укупног комерцијалног ефекта.
  - (ц) Настанак једног аранжмана зависи од настанка бар још једног другог аранжмана.
  - (д) Један аранжман разматран самостално није економски оправдан, али је економски оправдан када се разматра заједно са осталим аранжманима. Један пример за то је отуђење акција обављено по цени испод тржишне које је компензовано се накнадним отуђењем које је обављено по цени вишој од тржишне.

- Б98 Ако матични ентитет изгуби контролу над зависним ентитетом, требало би да:
- (а) престане да признаје:
    - (i) имовину (укључујући сваки гудвил) и обавезе зависног ентитета по њиховим књиговодственим вредностима на датум губитка контроле; и
    - (ii) књиговодствену вредност свих учешћа без права контроле у бившем зависном ентитету на датум губитка контроле (укључујући све компоненте осталог укупног резултата које им се могу приписати).
  - (б) признаје:
    - (i) фер вредност добијене надокнаде, уколико постоји, од трансакције, догађаја или околности које су резултирале губитком контроле;
    - (ii) ако трансакција, догађај или околности које су резултирале губитком контроле обухвата расподелу акција зависног ентитета власницима у својству власника, ту расподелу; и
    - (iii) сваку инвестицију задржану у бившем зависном ентитету по њеној фер вредности на датум губитка контроле.
  - (ц) рекласификује у добитак или губитак, или преноси директно у нерасподељени добитак ако се то захтева у другим IFRS, све износе признате у осталом укупном резултату који су повезани са зависним ентитетом на основу захтева утврђених у параграфу Б99.
  - (д) признаје сваку резултујућу разлику као добитак или губитак у билансу успеха који се може приписати матичном ентитету.
- Б99 Ако матични ентитет изгуби контролу над зависним ентитетом матични ентитет би требало да рачуноводствено обухвати све износе претходно признате у укупном осталом резултату везане за тај зависни ентитет по истој основи по којој би се то захтевало да је матични ентитет директно отуђио сву са зависним ентитетом повезану имовину и обавезе. Стога, ако добитак или губитак, претходно признат у укупном осталом резултату, буде рекласификован у биланс успеха после отуђења са зависним ентитетом повезане имовине и обавеза, матични ентитет би требало да рекласификује добитак или губитак из сопственог капитала у биланс успеха (као рекласификацију услед кориговања) када изгуби контролу над зависним ентитетом. Ако би нето приходи/резултат од усклађивања вредности имовине претходно признати у укупном осталом резултату били пренети директно у нерасподељени добитак после отуђења имовине, матични ентитет би требало да пренесе такве износе по основу поновног вредновања директно у нерасподељену добит када изгуби контролу над зависним ентитетом.
- Б99А *[Овај параграф се односи на измене које још нису ступиле на снагу и стога није укључен у овом издању.]*

Рачуноводствено обухватање промена статуса инвестиционог ентитета

- Б100 Када ентитет престане да буде инвестициони ентитет, он примењује IFRS 3 за било који зависни ентитет који је претходно одмерен по фер вредности кроз биланс успеха у складу са параграфом 31. За датум промене статуса сматраће се процењени датум стицања. Фер вредност зависног ентитета на процењени датум стицања представљаће пренесену процењену накнаду приликом одмеравања сваког гудвила или добити од куповине по повољнијим ценама која произилази из претпостављене набавке. Сви зависни ентитети треба да се консолидују у складу са параграфима 19-24 овог IFRS од датума промене статуса.
- Б101 Када ентитет постане инвестициони ентитет, треба да престане да консолидује своје зависне ентитете на датум промене статуса, осим за све оне зависне ентитете који остају консолидовани у складу са параграфом 32. Инвестициони ентитет треба да примењује захтеве у параграфима 25 и 26 на оне зависне ентитете које престаје да консолидује као да је инвестициони ентитет изгубио контролу над тим ентитетима на тај датум.

Прилог Ц

Датум ступања на снагу и прелазне одредбе

Овај прилог је саставни део овог IFRS и има исту важност као остали делови овог IFRS.

Датум ступања на снагу

- Ц1 Ентитет примењује овај IFRS за годишње периоде који почињу 1. јануара 2013. године или касније. Ранија примена је дозвољена. Ако ентитет примени овај IFRS раније, требало би да обелодани ту чињеницу и да истовремено примењује IFRS 11, IFRS 12, IAS 27 *Појединачни финансијски извештаји* и IAS 28 (измењен 2011. године).
- Ц1А *Консолидовани финансијски извештаји, Заједнички аранжмани и Обелодањивања интереса у другим ентитетима: Прелазно упутство* (измене за IFRS 10, IFRS 11 и IFRS 12), издато у јуну 2012. године, ревидирао је параграфе Ц2-Ц6 и додао параграфе Ц2А-Ц2Б, Ц4А-Ц4Ц, Ц5А и Ц6А-Ц6Б. Ентитет примењује ове измене за годишње периоде који почињу 1. јануара 2013. године или касније. Ако ентитет примењује IFRS 10 за ранији период, требало би да примени ове измене за тај ранији период.
- Ц1Б Објављивањем *Инвестиционих ентитета* (Измене стандарда IFRS 10, IFRS 12 и IAS 27) у октобру 2012. године, измењени су параграфи 2, 4, Ц2А, Ц6А и Прилог А и додати су параграфи 27-33, Б85А-Б85Њ, Б100-Б101 и Ц3А-Ц3Ф. Ентитет треба да примењује ове измене за годишње периоде који почињу на дан 1. јануар 2014. и касније. Ранија примена *Инвестиционих ентитета* је дозвољена. Ако ентитет раније примењује ове измене, тада такође треба да примењује и све измене укључене у *Инвестиционе ентитете* у исто време.
- Ц1Ц *[Овај параграф се односи на измене које још нису ступиле на снагу и стога није укључен у овом издању.]*
- Ц1Д Објављивањем *Инвестиционих ентитета: Примена изузећа од консолидације* (Измене стандарда IFRS 10, IFRS 12 и IAS 28) у децембру 2014. године, измењени су параграфи 4, 32, Б85Ц, Б85Е и Ц2А и додати параграфи 4А-4Б. Ентитет треба да примењује ове измене за годишње периоде који почињу на дан 1. јануар 2016. и касније. Ранија примена је дозвољена. Ако ентитет примењује ове измене за ранији период, ентитет обелодањује ту чињеницу.

Прелазне одредбе

- Ц2 Ентитет би требало да примењује овај IFRS ретроспективно, у складу са IAS 8 *Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке*, осим као што је одређено у параграфима Ц2А-Ц6.
- Ц2А Упркос захтевима параграфа 28 IAS 8, када се овај IFRS примењује по први пут, и ако се касније по први пут примењују измене овог IFRS наведене у *Инвестиционим ентитетима и Инвестиционим ентитетима: Примена изузећа од консолидације*, ентитет би требало да презентује само квантитативне информације које захтева параграф 28(ф) IAS 8 за годишњи период који непосредно претходи датуму почетне примене овог IFRS („непосредно претходни период“). Ентитет такође може да презентује те информације за текући период или за раније упоредне периоде, али се од њега не захтева да то уради.
- Ц2Б За сврхе овог IFRS, датум почетне примене је почетак годишњег извештајног периода за који се овај IFRS примењује по први пут.
- Ц3 На датум прве примене од ентитета се не захтева да изврши корекције за претходна рачуноводствени третман својих учешћа у:
- ентитетима који би били консолидовани на тај датум у складу са IAS 27 *Консолидовани и појединачни финансијски извештаји* и SIC12 *Консолидација – Ентитети за посебне намене* и још увек се консолидују у складу са овим IFRS; или
  - ентитетима који не би били консолидовани на тај датум у складу са IAS 27 и SIC12 и нису консолидовани у складу са овим IFRS.
- Ц3А На датум почетка примене, на основу чињеница и околности које постоје на тај датум, ентитет процењује да ли је инвестициони ентитет. Ако на датум почетне пријаве, ентитет закључи да је инвестициони ентитет, треба да примењује захтеве из параграфа Ц3Б-Ц3Ф уместо параграфа Ц5-Ц5А.

- ЦЗБ Осим за све зависне ентитете који су консолидовани у складу са параграфом 32 (на који се примењују параграфи ЦЗ и ЦБ или параграфи Ц4-Ц4Ц, у зависности од тога који је релевантан), инвестициони ентитет одмерава своје инвестиције у сваки зависни ентитет по фер вредности кроз биланс успеха као да су захтеви овог IFRS увек били ефективни. Инвестициони ентитет треба ретроспективно да коригује и годишњи период који непосредно претходи датуму почетка примене и капитал на почетку непосредно претходног периода за све разлике између:
- (а) претходне књиговодствене вредности зависног ентитета; и
  - (б) фер вредности улагања инвестиционог ентитета у зависни ентитет.
- Кумулативни износ свих кориговања фер вредности претходно признатих у осталом укупном резултату преноси се у нераспоређену добит на почетку годишњег периода непосредно пре датума почетка примене.
- ЦЗЦ Пре датума преласка на IFRS 13 *Одмеравање фер вредности*, инвестициони ентитет треба да користи износе фер вредности који су претходно приказани инвеститорима или руководству, уколико ти износи представљају износ за који би инвестиција могла да се размени између добро обавештених и вољних страна у независној трансакцији на дан вредновања.
- ЦЗД Ако одмеравање инвестиције у зависни ентитет у складу са параграфима ЦЗБ-ЦЗЦ није изводљиво (како је дефинисано у IAS 8), инвестициони ентитет примењује захтеве овог IFRS на почетку најранијег периода за који је примена параграфа ЦЗБ-ЦЗЦ изводљива, што може да буде текући период. Инвеститор треба да ретроспективно коригује годишњи период који непосредно претходи датуму почетка примене, осим ако је почетак најранијег периода за који је примена овог параграфа изводљива текући период. Ако је то случај, кориговање капитала се признаје на почетку текућег периода.
- ЦЗЕ Ако је инвестициони ентитет отуђио или изгубио контролу над инвестицијом у зависни ентитет пре датума почетка примене овог IFRS, од инвестиционог ентитета се не захтева да коригује претходно рачуноводствено обухватање за тај зависни ентитет.
- ЦЗФ Ако ентитет примењује измене *Инвестиционих ентитета* за период каснији него када примењује IFRS 10 по први пут, навођење "датум почетка примене" у параграфима ЦЗА-ЦЗЕ треба да се чита као "почетак годишњег извештајног периода за који се први пут примењују измене у *Инвестиционим ентитетима* (измене IFRS 10, IFRS 12 и IAS 27), објављене у октобру 2012."
- Ц4 Ако на датум прве примене инвеститор закључи да би требало да консолидује ентитет у који је инвестирано, а који није био консолидован у складу са IAS 27 и SIC12, инвеститор би требало да:
- (а) ако је ентитет у који је инвестирано пословни подухват (као што је дефинисано у IFRS 3 *Пословне комбинације*), одмерава имовину, обавезе и учешћа без права контроле у том претходно неконсолидованом ентитету у који је инвестирано, као да је тај ентитет био консолидован (и према томе као да је примењивао рачуноводствено обухватање стицања у складу са IFRS 3) од датума када је инвеститор стекао контролу над тим ентитетом, у складу са захтевима овог IFRS. Инвеститор би требало да ретроспективно коригује годишњи период који непосредно претходи датуму прве примене. Ако је датум стицања контроле ранији од почетка непосредно претходног периода, инвеститор би требало да призна, као корекцију сопственог капитала на почетку непосредно претходног периода, све разлике између:
    - (i) вредности признате имовине, обавеза и учешћа без права контроле; и
    - (ii) претходне књиговодствене вредности учешћа инвеститора у ентитету у који је инвестирано.
  - (б) ако ентитет у који је инвестирано није пословни подухват (као што је дефинисано у IFRS 3), одмерава имовину, обавезе и учешћа без права контроле у том претходно неконсолидованом ентитету у који је инвестирано, као да је тај ентитет био консолидован (примењујући метод стицања који је описан у IFRS 3, али без признавања било каквог гудвила за ентитет у који је инвестирано) од датума када је инвеститор стекао контролу над тим ентитетом, у складу са захтевима овог IFRS. Инвеститор треба ретроспективно да коригује годишњи период који непосредно претходи датуму прве примене. Ако је датум када је контрола стечена ранији од почетка непосредно претходног периода, инвеститор би требало да призна, као корекцију сопственог капитала на почетку непосредно претходног периода, све разлике између:
    - (i) вредности признате имовине, обавеза и учешћа без права контроле; и
    - (ii) претходне књиговодствене вредности инвеститоровог учешћа у ентитету у који је инвестирано.
- Ц4А Ако одмеравање имовине, обавеза и учешћа без права контроле ентитета у који је инвестирано, у складу са параграфом Ц4(а) или (б), није практично изводљиво (као што је дефинисано у IAS 8) инвеститор би требало да:

- (a) ако је ентитет у који је инвестирано пословни подухват, примени захтеве из IFRS 3 од датума који се сматра датумом стицања. Датум који се сматра датумом стицања биће почетак најранијег периода за који је примена параграфа Ц4(а) практично изводљива, што може бити и текући период.
- (б) ако ентитет у који је инвестирано није пословање, примени метод описан у IFRS 3, али без признавања било каквог гудвила за ентитет у који је инвестирано на датум одређен као датум стицања. Датум који се сматра датумом стицања ће бити почетак најранијег периода за који је примена параграфа Ц4(б) практично изводљива, што може бити и текући период.

Инвеститор треба ретроспективно да коригује годишњи период који непосредно претходи датуму прве примене, осим ако је почетак најранијег периода за који је примена овог параграфа практично изводљива текући период. Када је датум који се сматра датумом стицања ранији од почетка непосредно претходног периода, инвеститор би требало да призна, као корекцију сопственог капитала на почетку непосредно претходног периода, све разлике између:

- (ц) вредности признате имовине, обавеза и учешћа без права контроле; и
- (д) претходне књиговодствене вредности учешћа инвеститора у ентитету у који је инвестирано.

Када је најранији период за који је примена овог параграфа практично изводљива текући период, корекција сопственог капитала би требало да буде призната на почетку текућег периода.

Ц4В Када инвеститор примењује параграфе Ц4–С4А, а датум када је стечена контрола, у складу са овим IFRS, је после датума ступања на снагу IFRS 3 који је ревидиран 2008. године (IFRS 3 (2008)), позивање на IFRS 3 у параграфима Ц4 и Ц4А се односи на IFRS 3 (2008). Ако је контрола стечена пре датума ступања на снагу IFRS 3 (2008), инвеститор примењује или IFRS 3 (2008) или IFRS 3 (објављен 2004.).

Ц4Ц Када инвеститор примењује параграфе Ц4–С4А, а датум када је контрола стечена, у складу са овим IFRS, је после датума ступања на снагу IAS 27 који је ревидиран 2008. године (IAS 27 (2008)), инвеститор би требало да примењује захтеве овог IFRS за све периоде у којима је ентитет у који је инвестирано ретроспективно консолидован у складу са параграфима Ц4–Ц4А. Ако је контрола стечена пре датума ступања на снагу IAS 27 (2008), инвеститор примењује или:

- (а) захтеве овог IFRS за све периоде у којима је ентитет у који је инвестирано ретроспективно консолидован у складу са параграфима Ц4–Ц4А; или
- (б) захтеве верзије IAS 27 која је објављена 2003. године (IAS 27 (2003)) за оне периоде који претходе датуму ступања на снагу IAS 27 (2008), а након тога захтеве овог IFRS за наредне периоде.

Ц5 Ако на датум почетне примене инвеститор закључи да више неће консолидовати ентитет у који је инвестирано, а који је био консолидован у складу са IAS 27 и SIC12, инвеститор одмерава своје интересе у том ентитету по износу по коме би они били одмерени да су захтеви овог IFRS ступили на снагу када је инвеститор стекао учешће у (али није стекао контролу у складу са овим IFRS), или изгубио контролу над ентитетом у који је инвестирано. Инвеститор би требало да ретроспективно коригује годишњи период који непосредно претходи датуму прве примене. Када је датум када је инвеститор стекао учешће у (али није стекао контролу у складу са овим IFRS), или изгубио контролу над ентитетом у који је инвестирано, ранији од почетка непосредно претходног периода, инвеститор би требало да призна као корекцију сопственог капитала на почетку непосредно претходног периода, све разлике између:

- (а) претходно исказане књиговодствене вредности имовине, обавеза и учешћа без права контроле; и
- (б) признатог износа инвеститоровог учешћа у ентитету у који је инвестирано.

Ц5А Ако одмеравање учешћа у ентитету у који је инвестирано у складу са параграфом Ц5 није практично изводљиво (као што је дефинисано у IAS 8) инвеститор би требало да примени захтеве овог IFRS на почетку најранијег периода за који је примена параграфа 5Ц практично изводљива, што може бити текући период. Инвеститор би требало да ретроспективно коригује годишњи период који непосредно претходи датуму прве примене, осим ако је почетак најранијег периода за који је примена овог параграфа практично изводљива текући период. Када је датум када је инвеститор стекао учешће у (али није стекао контролу у складу са овим IFRS), или изгубио контролу над ентитетом у који је инвестирано, пре почетка непосредно претходног периода, инвеститор би требало да призна, као корекцију сопственог капитала на почетку непосредно претходног периода, све разлике између:

- (а) претходно исказане књиговодствене вредности имовине, обавеза и учешћа без права контроле; и
- (б) признатог износа инвеститоровог учешћа у ентитету у који је инвестирано.

Када је најранији период за који је примена овог параграфа практично изводљива текући период, корекција сопственог капитала се признаје на почетку текућег периода.

- Ц6 Параграфи 23, 25, Б94 и Б96–Б99 су измене у IAS 27 које су извршене 2008. године и које су пренете у IFRS 10. Осим када ентитет примењује параграф Ц3, или се од њега захтева да примени параграфе Ц4–Ц5А, ентитет би требало да примењује захтеве из тих параграфа као што следи:
- (а) Ентитет не би требало да прерачунава вредности добитака или губитака који су додељени извештајним периодима пре него што по први пут примени измене из параграфа Б94.
  - (б) Захтеви из параграфа 23 и Б96 за рачуноводствено обухватање промена у власничком учешћу у зависном ентитету након стицања контроле се не примењују на промене које су настале пре него што ентитет по први пут примени ове измене.
  - (ц) Ентитет не би требало да прерачунава књиговодствене вредности инвестиције у бивши зависни ентитет ако је контрола изгубљена пре него што је по први пут применио измене из параграфа 25 и Б97–Б99. Поред тога, ентитет не треба поново да обрачунава добитке или губитке од губитка контроле у зависном ентитету који су настали пре прве примене измена из параграфа 25 и Б97–Б99.

Позивање (упућивање) на „непосредно претходни период“

- Ц6А Без обзира на позивање на годишњи период који непосредно претходи датуму прве примене („непосредно претходни период“) у параграфима Ц3Б–Ц5А, ентитет такође може да презентује кориговане упоредне информације за све раније презентује периоде, али се од њега не захтева да то уради. Ако ентитет не презентује кориговане упоредне информације за све претходне периоде, свако позивање на „непосредно претходни период“ у параграфима Ц3Б–Ц5А односи се на „најранији кориговани упоредни период који је презентује“.
- Ц6В Ако ентитет презентује некориговане упоредне информације за било који ранији период, требало би да јасно означи информације које нису кориговане, да наведе да су припремљене на различитој основи, и да објасни ту основу.

Позивање (упућивање) на IFRS 9

- Ц7 Ако ентитет примењује овај IFRS али још не примењује IFRS 9, свако упућивање на IFRS 9 у овом IFRS требало би да се сматра за упућивање на IAS 39 *Финансијски инструменти: признавање и одмеравање*.

Повлачење других IFRS

- Ц8 Овај IFRS замењује захтеве везане за консолидоване финансијске извештаје из IAS 27 (измењен 2008. године).
- Ц9 Овај IFRS такође замењује SIC 12 *Консолидација – Ентитети за посебне намене*.